Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

Arrest

nr. 353 481 van 23 september 2026
in de zaak RvV X / XI

Inzake: **X**

Gekozen woonplaats: **ten kantore van advocaat C. VAN CUTSEM**
Berckmansstraat 89
1060 BRUSSEL

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse origine te zijn, op 9 april 2026 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 26 maart 2026.

Gelet op oud artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 9 juni 2026, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 26 augustus 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken V. SERBRUYNS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat J. DEKERF *loco* advocaat C. VAN CUTSEM.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Gegevens van de zaak

Verzoekster, die verklaart van Palestijnse origine te zijn, komt volgens haar verklaringen België binnen op 26 september 2026 en verzoekt op 30 september 2026 om internationale bescherming. De commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) beslist op 26 maart 2026 tot de niet-ontvankelijkheid van dit verzoek omdat verzoekster reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, meer bepaald Griekenland. Dit is de thans bestreden beslissing, die de volgende dag aangetekend wordt verzonden naar verzoekster, en die luidt als volgt.

"(…)
A. Feitenrelaas

Volgens uw verklaringen bent u een Palestijnse moslim van Arabische afkomst. U bent afkomstig uit Khan Younis (Gaza).
In mei 2023 huwde u in Gaza, onder druk van uw paternale ooms en met een volmacht, met M. A. F. O. (O.V. x.xxx.xx). Hij ontving in april 2023 internationale bescherming in België.

Op 1 oktober 2023 verliet u Gaza samen met uw broer A. S (O.V. xx.xxx.xxx). Via Egypte en Turkije reisde u naar Griekenland waar u op 14 november 2023 op Kos aankwam. U verzocht hier dezelfde dag om internationale bescherming. Uw broer kwam zo'n maand na u aan op Kos. Op 8 januari 2024 werd er u internationale bescherming toegekend.

In het opvangcentrum werd u door een man gevraagd met oudejaar of u met hem mee wou komen. U weigerde, maar hij stuurde u later berichten op Instagram. U blokkeerde hem en hij reisde naar Athene. Tijdens uw verblijf in het opvangcentrum van Kos werd u aangesproken door een Egyptische man die met u wou trouwen voor verblijfsdocumenten. U kwam hem een tweede keer tegen waarbij hij u met de wagen achtervolgde. Uit angst durfde u het opvangcentrum niet te verlaten.

U reisde zo'n drie maanden na uw aankomst in Griekenland samen met uw broer van Kos naar Kreta. U had hier een vriendin waar u zo'n tien dagen bij woonde, vervolgens huurde u een studio. U zocht tevergeefs werk. Op Kreta vervalste een advocaat voor u een huurcontract zodat u er uw Griekse verblijfsvergunning en vluchtelingenpaspoort kon aanvragen alsook financiële steun zou kunnen bekomen. De Griekse autoriteiten ontdekte dit echter waardoor u op Kreta geen documenten kon bekomen. U werd er ook één keer door een Syriër aangesproken en gevolgd. U werd er ook bestolen wanneer u in een park verbleef.

Wanneer u in Griekenland was bedreigde uw man u via een bericht op Facebook. Familieleden van hem die in Heraklion wonen reageerden hierop dat zij zijn bedreigingen wouden uitvoeren.

U ging vervolgens naar Thessaloniki waar u anderhalve maand verbleef. U werkte zes dagen bij een restaurant, maar u was er van overtuigd dat de eigenaar zich bezighield met smokkel. U werd ontslagen omdat u weigerde uw hidjab uit te doen voor het opnemen van een soort reclamespot. In Thessaloniki werd uw gsm gestolen. In Thessaloniki bekwam u in juni of juli 2024 uw Griekse verblijfskaart en vluchtelingenpaspoort.

U ging vervolgens terug naar Kreta waar u nog zo'n twee maanden verbleef.

In september 2024 reisde u naar België. Op 2 juni 2025 diende u hier een verzoek om internationale bescherming in. In Griekenland vond u het moeilijk om werk te vinden én u wilt graag verder studeren.

Uw moeder A. W. K M (O.V. xx.xxx.xxx) en uw zus A. A. S A (xx.xxx.xxx) kwamen intussen ook naar België. Zij dienden op 11 juni 2025 een verzoek om internationale bescherming in. Hun procedure is nog lopende.

Sinds september 2025 studeert u aan een private onderwijsinstelling in Brussel, met name het College of art and design . U kreeg hiervoor een beurs.

In België diende u een klacht in tegen uw man. U heeft om een scheiding gevraagd.

Ter ondersteuning van uw verzoek om internationale bescherming legde u volgende documenten neer: uw originele studentenkaart van België; een originele verklaring van adres in Heraklion, dd. 19/03/2024; een kopie van uw registratie bij AADE (belastingsdienst), dd. 6/6/2024; een kopie van uw ausweiss; een kopie van uw Grieks vluchtelingenpaspoort alsook het betalingsbewijs hiervan; een kopie van uw Griekse verblijfsvergunning of ADET; een kopie van aangifte van een huurovereenkomst bij de Griekse belastingdienst; twee foto's betreffende uw woonomstandigheden in Griekenland; een kopie van uw Palestijns paspoort; e-mailverkeer betreffende uw inschrijving bij College of art and design en het wegvallen van het inschrijvingsgeld; een kopie van een arbeidscontract op naam van M. A.; een kopie van uw beslissing tot internationale bescherming in Griekenland.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat er onvoldoende concrete elementen voorhanden zijn waaruit een bijzondere procedurele nood in uw hoofde kan worden afgeleid die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigt.
Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit de elementen die voorhanden zijn (Inlichtingen derde landen), blijkt dat u reeds

internationale bescherming, geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.

GEAS
In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,…

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een "bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid" moet worden bereikt, wat slechts het geval is "wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid" [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van

tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op https://www.ecoi.net/en/file/local/2078215/Definitief+verslag+statushouders+Griekenland.pdf; Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 24/6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDAGR_2023-Update.pdf Country Report : Greece. Update 2024 », gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024-update.pdf); Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op https://www.ecoi.net/en/file/local/2114789/Verslag_feitenonderzoek_statushouders_in_Griekenland_2024.pdf ; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-managementmainland-greece_en).

Uit bovenstaande informatie blijkt eveneens dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouder. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Er zijn een aantal NGO's en overheidsprogramma's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming (COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior, gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025, beschikbaar op https://www.cgvs.be/nl/landeninfo/griekenland-heliosen-helios-junior). De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Administratieve situatie

Uit uw verklaringen blijkt dat u in Griekenland een ADET verkreeg die geldig is tot en met 20 december 2026, een Grieks vluchtelingenpaspoort dat geldig is tot en met 7 mei 2029 en een AFM (Bijkomende vragen

M-status Griekenland; CGVS I, p. 6-7; zie groene map). Dat u uw ADET en uw Grieks vluchtelingenpaspoort in bewaring gaf bij een vriendin die u intussen niet meer kan bereiken (CGVS I, p. 6; CGVS II, p. 7), is een blote beweringen die u op geen enkele manier staaft.

1. ADET
Uit bovenstaande landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een Grieks fiscaal registratienummer (AFM), al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt

Aan elke begunstigde van internationale bescherming wordt een Griekse verblijfsvergunning (ADET) verleend. Uit de objectieve informatie blijkt niet dat er significante problemen worden gemeld bij het afleveren van deze verblijfsvergunning. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland die niet meer in het bezit zijn van hun nog geldige ADET (wegens diefstal, verlies), worden niet met dezelfde moeilijkheden geconfronteerd als begunstigden met een vervallen ADET. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/ en-us/articles/4985619341335; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/ RSA_BIP_Report_EN.pdf).

Wat betreft de afgifte/het hernieuwen van een verblijfstitel in Griekenland (ADET), wijst het Commissariaatgeneraal er vooreerst op dat artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980 de commissarisgeneraal slechts één enkele voorwaarde voor de toepassing van deze niet-ontvankelijkheidsgrond oplegt, namelijk dat de verzoekende partij "reeds bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie." Het Commissariaat-generaal herinnert aan het specifiek juridisch kader waarbinnen de beoordeling van onderhavig verzoek zich situeert, met name een verzoek om internationale bescherming van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat. In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel ("GEAS") moet bijaldien worden aangenomen dat de behandeling en rechten van verzoekende partij er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ("Handvest") en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ("EVRM").

Het Commissariaat-generaal acht het belangrijk om hierbij steeds voor ogen te houden dat de rapporten die voorhanden zijn veelal een kwalitatieve beschrijving geven van bepaalde situaties of problemen die zich kunnen aandienen, maar dat het tot op heden aan exact en kwantitatief cijfermateriaal ontbreekt en slechts indicatief kan worden vastgesteld hoe groot de groep Griekse statushouders is die problemen ervaart om de rechten die aan de internationale beschermingsstatus verbonden zijn te vertalen in een praktische toegang tot de nodige documenten en voorzieningen. De rapporten tonen naar mening van de commissaris-generaal alleszins niet aan dat elke (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland hierdoor getroffen zou worden.

Indien in uw geval een vernieuwing van de ADET noodzakelijk is, wijst het CGVS erop dat, hoewel deze rapporten een problematische situatie schetsen die extra voorzichtigheid vereist, deze niet aantonen dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en naar Griekenland terugkeren, systematisch zouden worden geconfronteerd met onredelijke vertragingen bij de afgifte of hernieuwing van hun ADET. Uit deze informatie blijkt evenmin dat het voor een dergelijke persoon onmogelijk zou zijn om zijn ADET te bekomen of verlengen, op voorwaarde dat bepaalde stappen worden ondernomen.
Volgens de informatie waarover de Commissaris-generaal beschikt, blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigden van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren enige tijd in beslag kan nemen, met name drie tot zes maanden (volgens de laatste informatie waarover het CGVS beschikt: Country Report : Greece. Update 2024, p. 238). Als de ADET vervalt, wordt de AFM automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid.

Het Commissariaat-generaal benadrukt dat van een begunstigde van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat verwacht wordt dat deze de nodige ernstige stappen onderneemt om er zijn rechten uit te oefenen en leven op duurzame wijze uit te bouwen, evenals om er oplossingen te zoeken voor eventuele problemen of moeilijkheden waarmee hij in die lidstaat zou worden geconfronteerd, net zoals dit in een andere lidstaat zoals België het geval zou zijn, zowel op het vlak van diens documenten als op het vlak van diens levensonderhoud. Bovendien moet worden benadrukt dat bepaalde procedures, voorwaarden en daaraan verbonden gevolgen zoals wachttijden, te leveren inspanningen,… waarmee een begunstigde in Griekenland geconfronteerd kan worden op administratiefrechtelijk vlak of op het vlak van diens toegang tot bepaalde voorzieningen eigen zijn aan de processen en werking van structuren in elke lidstaat, en dat dit in het bijzonder het geval zal zijn wanneer de betrokkene een en ander zelf in de hand werkt (en bemoeilijkt) door zich te verplaatsen doorheen en tussen diverse lidstaten of wanneer deze zelfs doelbewust essentiële stukken zou achterhouden of vernietigen en zodoende a fortiori niet zou tegemoet komen aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid daar niet wordt aangetoond dat een en ander verband zou houden met een situatie "buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om."

Bovendien blijkt uit de landeninformatie dat de procedures voor de afgifte of verlenging van de ADET vanuit het buitenland kunnen worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (hoewel het afhalen van de ADET zelf ter plaatse moet gebeuren). Zo wordt volgens het laatste AIDA-rapport " the application for renewal, together with a digital photo of the beneficiary, is submitted via email to the Asylum Service and the latter's decision is notified to the applicant also via email" (vrije vertaling: "de aanvraag tot verlenging wordt, tezamen met een digitale foto van de begunstigde, via e-mail ingediend bij de Asieldienst en het besluit van deze laatste wordt via e-mail aan de aanvrager meegedeeld") (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, p. 244). Uit de landeninformatie blijkt ook dat de mogelijkheid om sinds november 2021 een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen door een aantal ngo's als een positieve ontwikkeling is verwelkomd (Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland, Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, p. 14; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights, p. 9). Bovendien stelt dit de begunstigde in staat om pas in een vergevorderd stadium van de procedure voor verlenging naar Griekenland te reizen: om naar zijn afspraak bij het bevoegde politiebureau te gaan nadat hij de bevestiging van de Griekse autoriteiten via e-mail heeft ontvangen.

2. Paspoort

Begunstigden dienen een verzoek in te dienen bij het paspoortbureau van de Griekse politie. De begunstigde moet bepaalde documenten voorleggen, waaronder een kopie van de beslissing tot toekenning van internationale bescherming en een kopie van zijn ADET (of een bewijs dat zijn ADET-aanvraag in behandeling is), en moet de som van 84,40 euro betalen (73 euro voor kinderen). De begunstigde moet alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs) scannen en bij het bevoegde vreemdelingenbureau een afspraak aanvragen om hun aanvraag persoonlijk te bevestigen. Naast deze stappen moeten begunstigden ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p.253-256). De begunstigde moet een lijst raadplegen die regelmatig online wordt gepubliceerd om te weten te komen of het reisdocument klaar is. Als het reisdocument klaar is, moet de betrokkene naar het Regionaal Asielbureau van Thessaloniki of het Regionaal Asielbureau van Attica gaan om het in ontvangst te nemen. Al deze procedures moeten persoonlijk worden uitgevoerd (Refugee.info Greece, Travel Documents in Greece, 9 februari 2024, beschikbaar op : https:// greece.refugee.info/en-us/articles/4985654192535). Het is dus duidelijk dat een begunstigde van internationale bescherming met een dergelijk reisdocument in staat is geweest om een bepaald bedrag bijeen te brengen en bepaalde complexe stappen te ondernemen die een zekere mate van digitale vaardigheid en contacten met de Griekse autoriteiten vereisen. In een dergelijk geval moeten worden vastgesteld dat er een zekere mate van vertrouwen bestaat in de Griekse politie en dat de begunstigde bij de toewijzing van zijn middelen voorrang heeft gegeven aan zijn vertrek uit Griekenland boven het doen gelden van zijn rechten in Griekenland. Uit een transversale lezing van de objectieve informatie blijkt ook dat de complexiteit van de procedures voor het verkrijgen van een paspoort niet groter is dan die voor het verkrijgen van andere documenten.

3. AFM-nummer (fiscale registratie)

De commissaris-generaal duidt verder dat uit objectieve informatie blijkt dat mensen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op :

https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem). Na het verkrijgen van de ADET, dienen begunstigden een afspraak te maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van de AFM bij te werken (Cfr. Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights p. 20-21).

De commissaris-generaal wijst erop dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland gratis toegang hebben tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p. 266; en Communication on the status of migration management in mainland Greece). Uit objectieve informatie blijkt dat de belangrijkste problemen die personen met internationale bescherming in Griekenland ondervinden, verband houden met moeilijkheden om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te activeren bij de Griekse autoriteiten.

4. AMKA nummer (sociale zekerheid)

Met het sociale zekerheidsnummer (AMKA) kunnen begunstigden van internationale bescherming onder dezelfde voorwaarden als Griekse burgers gratis medische zorg krijgen. Om van deze rechten te kunnen genieten, moeten begunstigden dit nummer aanvragen, maar voortaan ook activeren. Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023, is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van "een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt". De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 valt de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel. Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven en moet het nummer vervolgens worden geactiveerd met een bewijs van adres en werk/studie. De verordening bepaalt dat het bewijs van verblijf kan worden geleverd op basis van een van de volgende documenten: bewijs van eigendom, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een detentiecertificaat voorleggen.

Het laatste RSA-rapport, gepubliceerd in april 2025 wees ook op de verplichting voor begunstigden om een arbeidsovereenkomst of een toezegging tot aanwerving te overleggen die op het ERGANI-platform is gedownload om hun verblijfplaats aan te tonen. Dit rapport maakt melding van een circulaire logica in Griekenland, waarbij wordt gesteld dat een actieve AMKA een van de voorwaarden is voor het verkrijgen van een arbeidsovereenkomst. Begunstigden zouden dus geen toegang hebben tot werk of sociale zekerheid, aangezien het zoeken naar een geregistreerde baan afhankelijk is van de activering van de AMKA, die op haar beurt weer afhankelijk is van die baan.

Deze circulaire logica is echter niet terug te vinden is in de andere informatie waarover het Commissariaat-generaal beschikt. Het laatste AIDA-rapport dat in september 2025 is gepubliceerd, bevestigt de noodzaak om een AMKA te activeren om toegang te krijgen tot gezondheidszorg en de noodzaak voor begunstigden van bescherming om een arbeidsovereenkomst of een toezegging tot aanwerving te verstrekken die is gedownload op het ERGANI-platform om hun verblijf in Griekenland aan te tonen. Hoewel dit rapport uitgebreid ingaat op kwesties die verband houden met zowel werkgelegenheid als sociale zekerheid, wordt er geen melding gemaakt van een circulaire logica of van de noodzaak om in het bezit te zijn van een actieve AMKA om een arbeidsovereenkomst te kunnen sluiten. Een grondigere analyse van het eerder genoemde RSA-rapport (dat dus vijf maanden eerder werd gepubliceerd) maakt deze constatering des te opvallender. Uit het RSA-rapport blijkt namelijk dat er in de relevante passages (blz. 22 en 34) geen bronnen worden genoemd die deze circulaire logica bevestigen. De verwijzing naar de website van de Griekse overheid (https://www.amka.gr/faq.html) die bevestigt dat een bewijs van tewerkstelling moet worden voorgelegd om de AMKA te activeren, geeft geenszins aan dat een actieve AMKA een voorwaarde is voor tewerkstelling.

Gezien deze tegenstrijdige informatie heeft het Commissariaat-generaal een reactie gevraagd aan het Griekse ministerie van Asiel en Migratie (zie NOTA in de map 'landeninformatie'). Hierin wordt verduidelijkt dat een arbeidsovereenkomst niet wettelijk vereist is om de AMKA te activeren, maar het AMKA-nummer is wel degelijk nodig voor de registratie van een arbeidsovereenkomst in het ERGANI-systeem. Het Griekse ministerie erkent echter dat, hoewel uit de wet geen sprake is van onderlinge afhankelijkheid, administratieve

belemmeringen zowel de registratie van een arbeidsovereenkomst als de activering van het AMKA-nummer kunnen bemoeilijken, waardoor de indruk van een cirkelredenering ontstaat.

Op basis van het bovenstaande is het Commissariaat-generaal van mening dat er, afgezien van de wettelijke voorschriften, momenteel administratieve belemmeringen bestaan die de afgifte en activering van het sociale zekerheidsnummer voor begunstigden van internationale bescherming die geen geregistreerde baan hebben, aanzienlijk bemoeilijken. Uit de analyse van bovenstaande objectieve informatie kan echter niet worden geconcludeerd dat een actieve AMKA noodzakelijk is om een arbeidsovereenkomst op het ERGANIplatform te registreren. Het ontbreken van concrete verwijzingen hiernaar en de door de Griekse overheid verstrekte informatie, gelezen in het licht van het laatste AIDA-rapport, laten niet toe te concluderen dat er een cirkelredenering bestaat tussen de activering van het AMKA-nummer en de registratie van een arbeidsovereenkomst. Deze vaststelling mag echter niet verhullen dat personen die bescherming genieten bij elk van deze stappen met administratieve moeilijkheden kunnen worden geconfronteerd.

Verder wijst de info erop dat begunstigden zonder actieve AMKA niet verstoken zijn van toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: https://help.unhcr.org/ greece/living-in-greece/access-to-healthcare/; AIDA, Country Report: Griekenland. Update 2023; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623). Verschillende ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : https://help.unhcr.org/greece/living-ingreece/access-to-healthcare_; Communication on the status of migration management in mainland Greece (p. 4, 12). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociale zekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection beschikbaar op : https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).

De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden. Hoewel een eventueel gebrek aan geldige/actieve persoonlijke documenten kan leiden tot tijdelijke situaties waarbij statushouders/ begunstigden moeilijker toegang hebben tot bepaalde basisvoorzieningen, betekent dit niet dat alle statushouders/begunstigden bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie. Dit risico hangt in de eerste plaats af van persoonlijke kenmerken, zoals de mate van zelfredzaamheid om in het eigen levensonderhoud te voorzien (via activiteiten in de formele of informele economie) of om een beroep te doen op de bijstand van organisaties die ondersteuning bieden aan statushouders/begunstigden van internationale bescherming, het al dan niet aanwezig zijn van ernstige kwetsbaarheden die een belangrijke negatieve impact hebben op de zelfredzaamheid en de mate waarin iemand over eigen middelen en/of een ondersteunend netwerk beschikt.

Daarbij komt het aan u toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat u zich op de beschermingsstatus die u in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat u niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

Ten eerste, waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als verzoeker om internationale bescherming in Griekenland, dus vooraleer er u internationale bescherming werd verleend, geconfronteerd werd met bepaalde ernstige feiten en situaties, u vond het eten dat u kreeg in het opvangcentrum op Kos niet eetbaar en u werd er bijna fysiek aangevallen door een politieagent (CGVS I, p. 7, 13), moet worden opgemerkt dat deze feiten zich situeren op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. Bijgevolg is deze situatie niet zonder meer representatief voor de kwalificatie en beoordeling van uw situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn.

Ten tweede, waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van

huisvesting en werkgelegenheid, voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.

Bovendien toont u in het licht van de ervaringen waarmee u naar eigen zeggen geconfronteerd werd, evenmin aan dat u uw rechten terzake niet zou kunnen doen gelden. In dit verband moet immers worden vastgesteld dat u hiertoe eerder beperkte stappen hebt gezet, terwijl het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden en u dezelfde rechten geniet als de daar aanwezige onderdanen uiteraard niet wegneemt dat u zelf óók de nodige stappen moet ondernemen om deze uit te oefenen. In dit verband kan er gewezen worden op volgende vaststellingen.

Betreffende huisvesting.

- *U verbleef zo'n drie maanden in een opvangcentrum in Kos (CGVS II, p. 7), dus ook nog nadat u internationale bescherming werd toegekend. Waar u eerst stelde dat u heel deze periode in een gesloten opvangcentrum verbleef, blijkt uit uw verklaringen dat u enkel de eerste vijfentwintig dagen niet buiten het opvangcentrum mocht, maar u daarna wel degelijk over bewegingsvrijheid beschikte. U kon naar de markt of de winkel gaan en werk zoeken (CGVS II, p. 8).*
- *Tijdens uw eerste periode op Kreta verbleef u aanvankelijk tien dagen bij een vriendin, hierna huurde u een studio waarvan u een huurcontract neerlegt. U kon bij uw vriendin lenen voor de huur (CGVS II, p. 9). Hoewel u stelde dat u hier geen legaal huurcontract kon krijgen, legde u evenwel een huurcontract neer waaruit blijkt dat u 100 euro diende te betalen. Dat u in werkelijkheid 400 euro diende te betalen (CGVS II, p. 9), is dan ook een loutere blote bewering. Voorts blijkt dat u beperkte stappen zette om een andere woning te bekomen. U vroeg dit enkel aan kennissen en Arabieren (CGVS II, p. 9).*
- *In Thessaloniki verbleef u in een gedeelde woning en ook bij uw werkgever (CGVS II, p. 11).*
- *Tijdens uw tweede verblijf op Kreta verbleef u bij een aantal meisjes uit Palestina. U diende er geen huur te betalen (CGVS II, p. 13).*

Betreffende werk.

- *U stelde dat u op Kos naar hotels en winkels ging om werk te zoeken, maar u kreeg dit niet (CGVS I, p. 7;CGVS II, p. 8).*
- *Op Kreta, tijdens de eerste periode dat u er verbleef, en in Thessaloniki zocht u enkel werk via kennissen en de man van uw vriendin (CGVS II, p. 10, 11). U vond op Kreta wel werk, maar ofwel was dit te zwaar werk, diende u uw hidjab uit te doen of was dit te ver, waardoor u dit werk niet deed (CGVS II, p. 10). Hieruit blijkt dat u er dus wel degelijk toegang had tot de arbeidsmarkt. In Thessaloniki werkte u enkele dagen in een restaurant (CGVS II, p. 11). U ging nooit naar interimkantoren of het Griekse bureau voor arbeidsbemiddeling DYPA (CGVS II, p. 10). U ging enkel één keer naar de gemeente in Heraklion, maar u wendde zich niet tot andere Griekse autoriteiten (CGVS II, p. 11). U kende dit niet (CGVS, p. 10). Tijdens uw tweede verblijf op Kreta zocht u helemaal niet naar werk omdat u de taal ervoor nodig had (CGVS II, p. 13). In dit verband dient erop gewezen te worden dat het de begunstigde van internationale bescherming toekomt om de nodige stappen te zetten om zijn of haar rechten te doen gelden.*
- *Waar u stelde dat er u verteld werd dat u niet kon werken als u geen Grieks sprak (CGVS I, p. 7), dient vastgesteld te worden dat uw pogingen om Grieks te leren zich beperkten tot het proberen communiceren met andere mensen en uw telefoon (CGVS I, p. 12; CGVS II, p. 12)*

U bent voorts zelfredzaamheid en u beschikt over een netwerk.

- *U werkte in Gaza een aantal maanden in een winkel (CGVS I, p. 4).*
- *U studeerde Nederlands in België tot het tweede niveau (CGVS I, p. 4). U spreekt daarnaast ook Engels en Turks (CGVS I, p. 12).*
- *U heeft een Iraakse vriendin, die in Kreta woont. Zij betaalde al uw reisbewegingen en leende u geld voor uw woning (CGVS II, p. 8, 9, 10, 13). Deze vriendin woont nog steeds op Kreta en u heeft nog steeds contact met haar (CGVS II, p. 12).*

U toont niet op afdoende wijze aan dat u niet in de mogelijkheid zou zijn (geweest) om tewerkstelling of huisvesting te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt in dit verband bovendien u toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen u evenwel niet aantoont. U toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput. U toont niet aan dat u, buiten uw wil en persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen.

Wat de toegang tot huisvesting betreft, herinnert het CGVS eraan dat, hoewel de toegang tot huisvesting en fatsoenlijke materiële omstandigheden voor personen die om internationale bescherming verzoeken, gewaarborgd is, een dergelijke verplichting niet bestaat ten aanzien van personen die internationale bescherming genieten (art. 34, lid 1, van de kwalificatierichtlijn). Uit de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat artikel 3 niet kan worden uitgelegd als een verplichting voor de Hoge Verdragsluitende Partijen om een recht op huisvesting te garanderen aan alle personen die onder hun rechtsmacht vallen, en dat hieruit geen algemene plicht kan worden afgeleid om vluchtelingen financiële

bijstand te verlenen zodat zij een bepaald levenspeil kunnen handhaven (EHRM, Samsam Mohammed Hussein e.a. tegen Nederland en Italië, 2 april 2013, §70). Begunstigden van internationale bescherming moeten in principe hun opvangcentrum 30 dagen na de toekenning van hun status verlaten. Verder bestaat er in beperkte mate ondersteuning door het HELIOS+-programma, de opvangcentra voor daklozen, lokale initiatieven en ngo's. Bijgevolg is de meerderheid van de begunstigden van internationale bescherming "self-accommodated" en verblijft zij in informele huisvesting (zie Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in september 2024).

Het enkele feit dat de Griekse autoriteiten u bij uw terugkeer geen huisvesting zullen garanderen, volstaat dan ook niet om aan te tonen dat u zou worden blootgesteld aan een situatie die kan worden gelijkgesteld met onmenselijke behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. Het is aan u om aan te tonen dat u volledig afhankelijk zult zijn van overheidssteun en dat de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten ertoe zou leiden dat u, ongeacht uw wil en persoonlijke keuzes, in een situatie van extreme materiële ontbering zou terechtkomen, waardoor u niet in uw meest elementaire behoeften, zoals eten, drinken, wassen en huisvesting, zou kunnen voorzien en waardoor uw lichamelijke of geestelijke gezondheid zou worden aangetast of in een staat van verval zou raken die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (zie in die zin HvJ-EU, 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 90).

U maak niet aannemelijk dat u daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in uw elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat u zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Het CGVS beschikt evenmin over aanwijzingen dat u verhinderd zou zijn om opnieuw tot het Griekse grondgebied te worden toegelaten. Uw situatie kan dan ook niet worden aangemerkt als een situatie van uitzonderlijke aard zoals geduid door het Europees Hof van Justitie (in voornoemde rechtspraak).

Ten derde, waar uw advocaat stelde dat u een kwetsbaar profiel heeft (CGVS I, p. 13) en verklaarde dat u voor uw medische/psychologische problemen geen beroep kon doen/zou kunnen doen op de in Griekenland aanwezige medische voorzieningen (CGVS I, p. 9, 11-14: CGVS II, p. 12), dient op het volgende gewezen te worden.

- *U stelde dat u aan bloedarmoede lijdt, een vitaminetekort en maagproblemen (CGVS I, p. 7; CGVS II, p. 3).Hoewel u aangaf hiervoor in België behandeld te worden met een driemaandelijkse bloedtest en extra ijzer, legde u, hoewel u dit gevraagd werd (CGVS II, p. 3), tot op heden evenwel geen enkel medisch attest neer ter staving hiervan.*
- *U gaf aan dat u in het opvangcentrum onderzocht werd en dat u vitamines kreeg (CGVS I, p. 11).*
- *U stelde dat u in Griekenland één keer naar een ziekenhuis ging omwille van uw medische problemen, maar daar vroegen ze om documenten anders diende u te betalen. U ging niet naar een ander ziekenhuis noch zocht u op een andere moment medische hulp in Griekenland (CGVS II, p. 12). Ook voor de door u aangehaalde mentale problemen die u stelde te kennen in Griekenland zocht u geen hulp (CGVS I, p. 11-12) Dit volstaat dan ook niet om te stellen dat u geen toegang heeft tot de Griekse gezondheidszorg.*
- *Wat er ook van uw medische problemen zij, is het CGVS van oordeel dat uw medische problemen niet in die mate gekarakteriseerd zijn dat het aan uw situatie in Griekenland een significant verhoogde graad van kwetsbaarheid verleent, en bijgevolg een andere perceptie van uw levensomstandigheden in dit land rechtvaardigt. Niets wijst er namelijk op dat deze pathologieën een niveau van ernst zouden bereiken dat zware zorg en complexe monitoring zou vereisen die in Griekenland niet beschikbaar zouden zijn.*

Bijgevolg, en gelet op het feit dat u zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-generaal van oordeel dat u niet hebt aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

Ten derde, waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met een aantal incidenten met derden, dient op het volgende gewezen te worden.

U hebt niet aannemelijk gemaakt dat u voor de problemen die u met uw belagers hebt gehad, of indien deze problemen zich bij terugkeer naar Griekenland zouden voordoen, geen of onvoldoende gebruik zou kunnen maken van de beschermingsmogelijkheden die in Griekenland beschikbaar zijn. In Griekenland hebt u deze problemen bijvoorbeeld nooit bij de politie of de Griekse autoriteiten gemeld.

- *Op oudejaar werd u door een man die u hielp in het opvangcentrum aangesproken of u met hem mee wou naar huis. U weigerde en hij stuurde u nog een aantal berichten op Instagram. U blokkeerde hem en de*

man verhuisde naar Athene (CGVS I, p. 8). U meldde dit niet bij de Griekse autoriteiten omdat u enkel zijn naam kende (CGVS II, p. 8). Dit volstaat niet als verschoning voor uw nalaten.

- *U verklaarde dat een Egyptische man u voorstelde om te huwen zodat hij verblijfsdocumenten kon bekomen. Wanneer u hem een tweede keer tegenkwam, achtervolgde hij u met de wagen. U meldde dit nergens omdat u zijn naam niet kende (CGVS I, p. 8). Wederom volstaat dit niet als verschoning voor uw nalaten.*
- *Wat betreft de bedreigingen die uw man op Facebook postte wanneer u in Kreta verbleef en waarop zijn familieleden die er woonden stelden dat zij deze wel wilden uitvoeren, dient vastgesteld te worden dat u dit nooit heeft gemeld bij de Griekse autoriteiten. Dat u dit niet deed omdat u bang was voor uw moeder die op dat moment nog in Gaza verbleef en hij machtig is (CGVS I, p. 9-10, 11), volstaat niet als verschoning. Uit niets blijkt dan ook dat u in het geval van eventuele problemen met familieleden van uw man – van wie u een scheiding in Gaza heeft aangevraagd (CGVS II, p. 4), geen beroep zou kunnen doen op de aldaar beschikbare beschermingsmogelijkheden.*
- *Wat betreft dat u op Kreta één keer aangesproken en gevolgd werd door een Syriër, dient vastgesteld te worden dat u hierop een politieagent aansprak die u aanraadde een klacht in te dienen. U deed dit niet (CGVS I, p. 10). Wederom volstaat dit niet als verschoning voor u nalaten.*
- *Wat betreft dat u in een park in Kreta bestolen werd wanneer u daar verbleef (CGVS I, p. 11), dient vooreerst vastgesteld te worden dat uit uw verklaringen blijkt dat u steeds onderdak had in Kreta en er nooit dakloos was (CGVS II, p. 9, 13). Wat er ook van zij, u deed hiervan geen aangifte (CGVS I, p. 11).*
- *Wat betreft dat uw telefoon in Thessaloniki gestolen werd, meldde u dit niet bij de Griekse autoriteiten omdat dit volgens u niet zou helpen (CGVS I, p. 10-11; CGVS II, p. 11).*
- *Wat betreft dat u uw werkgever in Thessaloniki verdacht van louche zaken, dient vastgesteld te worden dat u dit nooit meldde aan de Griekse autoriteiten. Dat u dit niet deed omdat u niet wist bij wie en u geen internet (CGVS I, p. 12; CGVS II, p. 11), volstaat niet als verschoning.*

Als de autoriteiten niet op de hoogte zijn van strafbare feiten, kunnen zij uiteraard geen onderzoek instellen om uw agressors op te sporen en kunnen zij dus geen maatregelen tegen hen nemen. In dit verband hebt u dus niet aangetoond dat u met onverschilligheid van de Griekse autoriteiten bent geconfronteerd. Bovendien moet worden benadrukt dat de door een nationale autoriteit geboden bescherming effectief moet zijn. Deze bescherming hoeft echter niet absoluut te zijn en bescherming bieden tegen alle handelingen van derden. De autoriteiten hebben een plicht om de burgers te beschermen, maar deze plicht houdt geenszins een resultaatsverplichting in. Bovendien kan geen enkele rechtsregel absolute bescherming bieden, maar volstaat het dat er redelijke maatregelen bestaan om vervolging of ernstige schendingen te voorkomen.

Ten vierde, waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met discriminatie dient op het volgende gewezen te worden.

- *Waar u stelde dat u racistisch werd behandeld omdat u voor de foto op uw paspoort en bij de controle op de luchthaven uw hidjad diende uit te doen (CGVS I, p. 11), moet worden opgemerkt dat deze situatie niet kan worden aangemerkt als een onmenselijke of vernederende behandeling, maar dat dit wettelijke en of veiligheidsmaatregelen betreft.*

Documenten

Uw documenten kunnen bovenstaande vaststellingen niet wijzigen. Uw identiteit, dat u in België een opleiding volgt waarvoor u niet dient te betalen noch dat u in Griekenland internationale bescherming geniet worden hier betwist. Uw huurcontract werd reeds hierboven besproken. De door u neergelegde foto's, die onduidelijk zijn, zeggen niets over de omstandigheden waarin deze tot stand kwamen. Het door u neerlegde arbeidscontract staat niet op uw naam en heeft aldus geen invloed op deze beslissing.

Conclusie

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Palestina.
(…)"

2. Gegrondheid van het beroep

2.1. Verzoekschrift

In een enig middel voert verzoekster de schending aan van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (hierna: het EVRM), van artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest), van artikel 22*bis* van de Grondwet, van de artikelen 57/6, § 3, eerste lid, 3°, 57/6/2, § 1 en 74/13 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet) en van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Na algemene beschouwingen stipt verzoekster aan dat de verwerende partij onzorgvuldig is tewerk gegaan en onvoldoende haar specifieke situatie onderzocht heeft maar ook dat, tegen de achtergrond van haar persoonlijke situatie, de situatie voor statushouders in Griekenland er zo slecht is, dat zij in geval van terugkeer in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie dreigt terecht te komen. Zij baseert deze conclusie enerzijds op haar eerdere persoonlijke ervaringen in Griekenland en haar individuele situatie en anderzijds op de algemene (leef)omstandigheden voor statushouders in Griekenland, ondersteund door objectieve landeninformatie. Volgens haar zal zij in geval van terugkeer geconfronteerd dreigen te worden met (levens)omstandigheden die zodanig talrijke belemmeringen inhouden dat er sprake is van een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Verzoekster bespreekt de algemene informatie met betrekking tot statushouders in Griekenland en gaat in op de toegang tot huisvesting, de arbeidsmarkt, de gezondheidszorg en de sociale zekerheid, de vernieuwing van verblijfstitels, de situatie van terugkerende statushouders, het maatschappelijk middenveld en recente rechtspraak. Zij besluit dat zij dreigt terecht te komen in een vicieuze cirkel van wederzijdse afhankelijkheden die elkaar versterken en haar situatie onhoudbaar maken en dat zij volledig uitgesloten dreigt te worden van een menswaardig bestaan. Vervolgens gaat verzoekster dieper in op haar persoonlijke situatie. Zij wijst op haar intrinsieke kwetsbaarheid gelet op haar afkomst als Palestijnse vrouw uit Gaza, haar mentale toestand en de stress verbonden aan wat zij in Griekenland heeft meegemaakt. Zij bespreekt haar medische situatie, de barrières die zij heeft ervaren in haar zoektocht naar tewerkstelling en huisvesting, het gebrek aan documenten, de meegemaakte incidenten en de ontstentenis van een netwerk in Griekenland wat gelet op haar kwetsbaarheid evenwel onmisbaar is. Tot slot wijst verzoekster op de extreem ernstige situatie in Gaza en meent zij dat haar de vluchtelingenstatus dient te worden toegekend.

Verzoekster vraagt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) in hoofdorde om haar de vluchtelingenstatus toe te kennen, in ondergeschikte orde om haar de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen en in uiterst ondergeschikte orde om de bestreden beslissing te vernietigen en het dossier terug te verwijzen voor bijkomend onderzoek.

2.2. Stukken

2.2.1. Verzoekster voegt ter staving van haar betoog een brief van 19 november 2025 van Griekse organisaties bij het verzoekschrift (stuk 3).

2.2.2. De verwerende partij legt op 18 augustus 2026, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota neer waarin wordt gewezen op volgende rapporten en waarnaar een weblink wordt toegevoegd:

- RSA/PRO ASYL, "*Recogised Refugees 2025. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*", april 2026;
- CEDOCA, "*COI Focus, GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché de travail*", 13 februari 2026;
- CEDOCA, *"COI Focus, GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026;
- CEDOCA, "*COI Focus, Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*", 17 juni 2026;
- AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update on 2025*", juli 2026.

2.2.3. Verzoekster legt op 19 augustus 2026, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota neer met daarbij gevoegd een medisch attest (stuk 1) en een schrijven in verband met haar studies in België (stuk 2).

2.3. Beoordeling

2.3.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van verzoekster daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

2.3.2. De Raad, die beschikt over een hervormingsbevoegdheid, moet een arrest vellen dat gemotiveerd is en geeft aan waarom verzoeksters verzoek om internationale bescherming al dan niet beantwoordt aan de voorwaarden van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet, waarbij hij duidelijk en ondubbelzinnig de redenen uiteenzet die hem ertoe brengen die beslissing te nemen.

2.3.3. De uiteenzetting van een rechtsmiddel vereist dat zowel de geschonden rechtsregel of het geschonden rechtsbeginsel wordt aangeduid als de wijze waarop die rechtsregel of dat rechtsbeginsel door de bestreden rechtshandeling werd geschonden. Het volstaat niet de schending van artikel 22*bis* van de Grondwet en van de artikelen 57/6/2, § 1 en 74/13 van de Vreemdelingenwet in het verzoekschrift op te werpen zonder hier enige verdere duiding bij te verstrekken.

2.3.4. De Raad stelt vast dat verzoekster de bestreden beslissing aanvecht, noch betwist waar terecht wordt gesteld dat in haar hoofde geen bijzondere procedurele noden konden worden vastgesteld en waardoor redelijkerwijze kan worden aangenomen dat haar rechten werden gerespecteerd en dat zij kon voldoen aan haar verplichtingen.

2.3.5. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van voormalige Richtlijn 2013/32/EU. Volledigheidshalve wijst de Raad erop dat de wet van 16 juni 2026 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen ter uitvoering van het Migratie-en asielpact van de Europese Unie, artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet ongewijzigd laat.

2.3.6. Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoekster internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Zij verkreeg er de vluchtelingenstatus op 21 december 2023 en zij werd in het bezit gesteld van Griekse verblijfsdocumenten, waarvan de Griekse verblijfsvergunning (ADET), geldig tot 20 december 2026 (administratief dossier, antwoord Griekse Dublin Unit; *Eurodac Search Result*; notities persoonlijk onderhoud *d.d*. 14 november 2025, p. 6; notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 3 maart 2026, p. 6 en map documenten, stuk 6). Dit lijkt in overeenstemming te zijn met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" *d.d.* september 2024, p. 13; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update on 2025*", juli 2026, p. 253). Verzoekster brengt geen elementen aan waaruit blijkt dat zij actueel niet meer over een beschermingsstatus zou beschikken. Zij brengt geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van de haar verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin.

2.3.7. Bijgevolg wordt vermoed dat verzoekster geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat zij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland.

In dit kader brengt de Raad in herinnering dat het Unierecht steunt op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen, zoals is bepaald in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie. Deze premisse impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de in het Handvest erkende grondrechten, met name in de artikelen 1 en 4 van het Handvest, waarin een van de fundamentele waarden van de Unie en haar lidstaten is vastgelegd.

Het beginsel van het wederzijds vertrouwen tussen de Europese lidstaten vereist dat België, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, ervan uitgaat dat Griekenland en alle andere lidstaten het Unierecht en met name de door dat recht erkende grondrechten in acht nemen. Bijgevolg moet in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel worden aangenomen dat de behandeling van personen die internationale bescherming genieten in elke EU-lidstaat in overeenstemming is met de vereisten van het Handvest, met name de artikelen 1 en 4, met het Verdrag van Genève en met het EVRM (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 83-85, en de aldaar aangehaalde rechtspraak).

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft volgens de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie evenwel een weerlegbaar vermoeden. Er kan immers volgens het Hof van Justitie niet worden uitgesloten dat de werking van dit stelsel in de praktijk in een bepaalde lidstaat grote moeilijkheden ondervindt en dat dus een ernstig risico bestaat dat personen die om internationale bescherming verzoeken in die lidstaat worden behandeld op een wijze die hun grondrechten schendt (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 86).

De weerlegging van het wederzijds vertrouwensbeginsel vereist evenwel dat er sprake is van een ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest in geval van overbrenging naar een andere lidstaat. Het vermoeden wordt weerlegd wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker, als persoon die deze bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, ptn. 50-51; beschikkingen van 13 november 2019, Hamed en Omar, C-540/17 en C-541/17, pt. 35).

De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer *"de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid"* (*cf*. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 90).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van "*tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken*", dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (*cf*. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, pt. 95).

De Raad brengt verder nog in herinnering dat situaties die geen *"zeer verregaande materiële deprivatie"* teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt:

- door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;
- door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;
- door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of
- door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden.

Schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van voormalige Richtlijn 2011/95/EU (heden hoofdstuk VII van de Verordening (EU) 2024/1347) die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest, beletten niet om een beschermingsverzoek op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet niet-ontvankelijk te verklaren (arrest Ibrahim e.a, punten 91-94 en arrest Jawo, punten 93-97).

2.3.8. Verzoekster betoogt in essentie dat zij bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van verregaande materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest.

2.3.9. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit het geheel van de informatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – geconfronteerd kunnen worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld, waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumenten (zoals gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en onderwijs, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (Europese Commissie, *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om hun rechten en voordelen als statushouder in Griekenland te doen gelden, zoals deze voortvloeien uit de artikelen 24 tot en met 35 van de Verordening (EU) 2024/1347, en die hen toegang verschaffen tot basisvoorzieningen, zoals toegang tot werk, huisvesting, gezondheidszorg, en sociale voorzieningen.

Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een AMKA, terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 12, 24; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights",* maart 2025; AIDA/ECRE*, "Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 264-266, RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"* april 2026; AIDA/ECRE*, "Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 287-290)). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform 'Taxisnet' (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 256-257; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 280-281). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen

reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 253-257; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 277-281). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024",* 18 september 2025, p. 236-239; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"* april 2026; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254-257).

Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot toekenning van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 5-17; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 236-239; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 8-24; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025",* juli 2026, p. 253-254).

Afgifte van een AFM

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek indienden, en zij die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM-nummer wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland",* september 2024, p. 19-20: "*Statushouders die in of na december 2020 een aanvraag hebben ingediend, zouden in principe dus een AFM moeten hebben.";* RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 20; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 29). De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM-nummer moeten hebben. Wanneer internationale bescherming wordt verleend, gaat deze AFM mee over naar de ADET.

Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. March 2025. Access to documents and socio-economic rights*", april 2025, p. 20-21; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 30). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder

voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM-nummer aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM-nummer verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalt en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 19-20; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 20-21).

Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024",* 18 september 2025, p. 236; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds de AMKA-verordening van 23 december 2023 is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *"een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt"*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP (dienstencentrum voor burgers) of e-EFKA (nationaal fonds voor sociale zekerheid). Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van onder meer gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA-nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6, (5), van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6, (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 23, Cedoca, "*COI Focus GRECE Activation de l'AMKA et accès au marché du travail*", 13 februari 2026 en de vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 34-39). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit één van de volgende documenten: fiscaal woonplaatsattest, eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van gratis concessie of inwoning, verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's, certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,… Daklozen

kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een "*employment hiring certificate from an employer"* in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"* van september 2024 worden ook de termen *"intentieverklaring van een werkgever"* en *"werkgeversverklaring"* gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is *geüpload* in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie.

Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI *geüpload* arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c), van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van deze verordening is voldaan (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 22-24; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 20-22; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 202, 266-267, RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 39; Cedoca, "*COI Focus Grèce, Activation de l'AMKA ert accès au marché du travail*", 13 februari 2026 en vertaling van de AMKA-wetgeving en AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 291).

Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84,40 euro voor volwassenen en 73,60 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 253-257; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 18-19; Refugee.info Greece, "*Travel Documents Greece",* 9 februari 2024; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 24; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 277-281).

Huisvesting

Van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 3; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 4).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de Europese Unie ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van verschillende ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *"the European way of life"* en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven) en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden krijgen vier extra maandelijkse huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project *Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions* (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027. Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+, maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 30 april 2026 elf HELIOS+-centra verdeeld over acht regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië, Attica en Kreta en telkens één centrum in Peloponnesos, Thracië, de Noord-Egeïsche regio, Thessalië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón,* KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt elf KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de volgende drie criteria:

(i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;
(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresía Apascholísis*, DYPA);
(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal vierentwintig maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan vierentwintig maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan vierentwintig maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven. Negen van de twaalf regionale projecten zitten op basis van de uiterste datum van inschrijving in hun laatste semester (Cedoca, "*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 juni 2026, p. 15).

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal achttien maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van de IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. De IOM heeft ook een *Facebook*-pagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+-Helpline via *Telegram*. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens de IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de voorwaarden (geschiktheid) én de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("*finalist*"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van de IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (Cedoca, *"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 juni 2026, p. 7-11; RSA/PRO ASYL "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 29-30; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 47; Europese Commissie, *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Over de leeftijdsgrens is de informatie niet eenduidig. Statushouders moeten volledig zelfstandig kunnen functioneren, het individuele integratieplan volgen en mogen geen verslavende middelen gebruiken. Dit programma werkt met voorrangsgroepen. De brochure maakt niet duidelijk welke criteria hierbij prioritair zijn. De brochure en de website van de IOM, respectievelijk in het Grieks en in het Engels, geven duidelijke informatie over de procedure. Er is een folder met informatie in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi, Frans, Grieks, Somali en Urdu. De IOM stelt dat verschillende instanties mee de aanvraag kunnen indienen, zoals opvangcentra voor niet-begeleide minderjarigen, ngo's, enz. De startdatum van dit programma is onduidelijk, maar verschillende bronnen geven aan dat het loopt tot mei 2027. De IOM vermeldt, zonder verdere uitleg, op haar website dat nieuwe inschrijvingen sinds 31 januari 2026 niet meer mogelijk zijn en dat het project verderloopt voor de deelnemers die voor eind januari 2026 ingeschreven waren (Cedoca, "*COI Focus Griekenland "Helios+ en Helios Junior"*, 17 juni 2026, p. 18).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 32; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 257-261; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 51-53; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 281-285).

Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer.

Enkel RSA/PRO ASYL stelt dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 24 en 34; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 38-39).

Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van juli 2026 wordt hiervan geen melding gemaakt (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 285). Het verslag "*Feitenonderzoek*" stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 38).

In zijn antwoord per e-mail van 22 december 2025 op een vraag tot verduidelijking vanwege de commissaris-generaal, stelt het hoofd van de Griekse asieladministratie, de heer M.K., dat statushouders met een geldige ADET het recht hebben om te werken onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, mits zij in het bezit zijn van een AMKA-nummer. Volgens hem vereist de betrokken wetgeving niet dat de AMKA geactiveerd moet zijn aangezien dat niet mogelijk zou zijn voor personen die voor het eerst werken (Cedoca, "*COI Focus GRECE. Activiation et accès au marché du travail*", 13 februari 2026, p. 4). Uit voormelde COI Focus blijkt dat een AMKA-nummer nodig is voor de registratie van de arbeidsovereenkomst in het ERGANI-systeem, doch dit moet geen actief AMKA-nummer zijn. Hoewel uit de wet blijkt dat geen sprake is van onderlinge afhankelijkheid, kunnen administratieve belemmeringen zowel de registratie van een arbeidsovereenkomst als de activering van het AMKA-nummer bemoeilijken, waardoor de indruk van een cirkelredenering ontstaat. Echter kan op grond van de voorliggende informatie niet worden besloten dat een actieve AMKA noodzakelijk is om een arbeidsovereenkomst op het ERGANI-platform te registreren.

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Verder is de registratie bij een zgn. e-EFKA nodig om een AMA (*National Insurance Number*) te bekomen. Een AMA is een sociaal verzekeringsnummer voor werk/sociale afdrachten. Uit de landeninformatie blijkt dat indien een statushouder voor het eerst gaat werken ook een AMA vereist is. Deze ontvangt de statushouder na registratie bij het register van *Insured Persons of the National Social Security Fund* (ΕΦΚΑ / EFKA). Om een AMA te bekomen, zijn volgens het "*Verslag Feitenonderzoek*" naar de situatie van statushouders in Griekenland de volgende documenten nodig: verblijfsvergunning, werkgeversverklaring (formulier E3), AFM, AMKA, adresbewijs en bankrekeningnummer (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag Feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 38). *Refugee.Info* vermeldt dezelfde vereiste documenten. Deze bronnen maken geen melding van de vereiste van een geactiveerd AMKA-nummer om een AMA te bekomen of specifieke problemen van toegang tot EFKA voor statushouders.

Voorts moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Europese Commissie kan nog worden gelezen:

"*De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.*
Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen .
Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.
De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooien die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken" (Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 14-15).

Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale voorzieningen betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken worden uitgesloten van toegang tot sociale voorzieningen, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen

begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto*-uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit voormalige Richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van voormalige Richtlijn 2011/95/EU. Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van voormalige Richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van voormalige Richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie voor te leggen. Het recentste AIDA rapport maakt melding van een officiële doorverwijzing in november 2025 naar het Hof van Justitie vanwege aanhoudende niet-naleving, maar deze heeft enkel betrekking op INFR(2023)2097 (*failing to bring its national legislation on family benefits in line with EU rules on social security coordination and free movement of workers*) (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 22-27; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 202 en p. 264-265; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 41-42; 265; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2025"*, juli 2026, p. 287-290).

Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. '*cash assistance*'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 25; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 41).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro)) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het

HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring en een AMKA alsook een bankrekening hebben (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 27-28; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2025*", september 2025, p. 265; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 43-44; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 289).

Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen "*personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat*" (vrije vertaling, zie Cedoca "*COI Focus GRECE Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe*").

Artikel 33, lid 3, stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights",* maart 2025, p. 35; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights", a*pril 2026, p. 56). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat, als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c), van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

"(…)
ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)" (vrije vertaling, zie Cedoca, "*COI Focus GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, waarnaar verwezen wordt in de aanvullende nota van de verwerende partij, met Franstalige vertaling van deze omzendbrief: "*ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de*

renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011").

In de voormelde COI Focus wordt gesteld dat de vereiste van een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering niet van toepassing is op statushouders die een geldige verblijfsvergunning hebben of een certificaat van de aanvraag tot vernieuwing van hun internationale beschermingsstatuut, maar dit gaat in tegen de geciteerde vertaling volgens dewelke een dergelijk document vereist is ongeacht of de statushouder in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning of een beslissing over de vernieuwing van de verblijfsvergunning of de uitkomst van een beroep ter zake afwacht. Zonder bijkomende bronnen die de in de COI Focus gehanteerde lezing bevestigen, kan voornoemde interpretatie niet zonder meer worden bijgetreden.

In deze stand van zaken blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription*" (UNHCR Greece*, "Living In Greece – Access to healthcare",* beschikbaar op: https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 49-51 en Cedoca, "*COI Focus GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026) Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (Refugee.info Greece, *"Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)"* beschikbaar op https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623; alsook de referentie via consulteerbare weblink naar Refugee.info Greece, *"Health insurance"* beschikbaar op https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 21, 51).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. p. 49-51, 67; Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 35; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 49-51; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 209, 266-268; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 59; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 290-293).

Verlenging van een ADET

Naast de algemene uitdagingen voor statushouders in Griekenland zien terugkerende statushouders, wiens ADET vervallen is, zich gesteld voor bijkomende administratieve en praktische uitdagingen. Uit de beschikbare informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk dertig dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden wordt een boete van honderd euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 7; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 12; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidzorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere lidstaat van de Europese Unie. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt dat de aanvragen om verlenging via het versturen van een standaardformulier per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 235-239; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 7-9; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 11-12; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 253-257).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de verlenging van hun verblijfsvergunning (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 236; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag *normaliter* op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en *uploaden* van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *"Alkyoni II"*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politiële en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt

gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 10-13; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 235-239; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 17-18; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 253-257).

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asieldiensten de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET. Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor houders van subsidiaire bescherming van wie de ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asieldienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 16-17; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 24).

Uit het voorgaande blijkt dat een statushouder, die zijn ADET wil verlengen, kan worden geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve, technologische en taalgerelateerde hindernissen, naast lange wachttermijnen.

De beschikbare bronnen bevestigen dat lange wachttijden blijven gelden voor de behandeling van ADET-verlengingsaanvragen en dat deze in sommige gevallen zes maanden tot meer dan een jaar kunnen aanslepen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 8; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 12-14). Volgens de informatie op de website *Refugee.info Greece*, bijgewerkt op 8 april 2025, komen in de verlengingsprocedure veelvuldig aanzienlijke vertragingen voor die meer dan een jaar kunnen duren. Volgens de Griekse asieldienst zijn deze vertragingen te wijten aan een aanzienlijke administratieve werklast, aan ontbrekende informatie en fouten in de verlengingsaanvragen en de bijbehorende documenten, aan de herziening van het volledige dossier van de aanvrager, aan de noodzakelijke verificaties om te verzekeren dat er geen belemmeringen zijn voor de verlenging van de verblijfsvergunning (bv. wegens openbare orde en nationale veiligheid, lopende strafprocedures, enz.) en aan het feit dat verschillende andere overheden moeten worden geraadpleegd, waaronder de politie en het "*Ministry of Administrative Reconciliation*" (Refugee.info Greece, "*How to renew your residence permit*", 8 april 2025).

Volgens de informatie van de *Greek Council for Refugees* (GCR) zijn deze lange wachttijden ook te verklaren door een ernstig personeelstekort bij de bevoegde asieldienst voor statushouders (AAU, *Asylum Unit of International Protection Beneficiaries*). In een brief van 16 februari 2024 deelde de directeur van de Griekse asieldienst mee dat slechts acht ambtenaren zich bogen over de behandeling van deze ADET-verlengingsaanvragen voor heel Griekenland (AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 254-255). Volgens informatie die door de asieldiensten aan de RSA is verstrekt, waren op 11 februari 2025 slechts dertien van de vierendertig ambtenaren, die bij de AAU waren aangesteld, belast met het behandelen van de ADET-verlengingsaanvragen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 8-9).

Het geheel van deze gegevens getuigt van een zeer problematische behandelingsduur van de ADET-verlengingsaanvragen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel op

aanvraag een attest van verlengingsaanvraag ("*attestion of application status*", AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p. 255; "*certificate of submission of an application*", RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 15; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 22). Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "*certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus*" of een "*certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming*" verkrijgen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 15; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 22). Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het *Alkyoni*-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van deze attesten en certificaten. De huidige attesten van verlengingsaanvraag en de certificaten van beschermingsstatus, die drie tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende de wachttermijn, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale voorzieningen. In de oudere certificaten van beschermingsstatus werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere attesten van verlengingsaanvraag.

In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de attesten en certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 15-16; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 20-24; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 18-19; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 236-238; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update on 2025",* juli 2026, p. 255-257). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

In het AIDA-rapport kan verder worden gelezen: "*Furthermore, a day after the residence permit expires, beneficiaries' Social Security Number (AMKA) is deactivated. This adds an additional bureaucratic layer and delays, as, in order to re-activate it, beneficiaries need to submit the attestation of application status, along with other documents required under JMD Φ80320/109864/14.12.2023. 1314*." In de voetnoot wordt verwezen naar artikelen 5, 6 en 8 van de AMKA-verordening, maar de Raad kan in deze artikelen niet lezen dat een attest van verlengingsaanvraag kan worden voorgelegd om de AMKA te activeren. Wat er ook van zij, uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat om een AMKA te activeren niet enkel een attest van verlengingsaanvraag moet worden voorgelegd, maar ook een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf (bv. eigendomsbewijs, huurovereenkomst,…), alsook een bewijs van werk of studie, zoals hierboven uiteengezet in punt C. Echter om daadwerkelijk te kunnen werken, heeft een verzoeker ook een geldige AFM nodig die pas kan worden geactiveerd wanneer er een geldige ADET is, zoals hierboven uiteengezet in punten B en F. Alles samengenomen is het dan ook hier niet duidelijk uit de landeninformatie hoe een verzoeker zijn AMKA kan laten reactiveren wanneer hij geen geldige ADET meer heeft.

De Raad besluit dan ook dat een statushouder tijdens de wachttermijn niet over Griekse documenten kan beschikken die, bij afwezigheid van een geldige ADET, hem alsnog toegang kunnen verschaffen tot zijn rechten en voordelen als statushouder.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de Europese Unie wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer huisvesting, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 36-38; Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 13; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 50). De Raad stelt vast dat België zulk overbruggingsprogramma voor statushouders die terugkeren naar Griekenland niet voorziet.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze

toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 36; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 238, 260-261; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 62).

Uit dit alles blijkt dus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting.

2.3.10. Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds precair en problematisch kan zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd. Uit de informatie waarop de Raad vermag acht te slaan blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland ernstig en moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de behandelingsduur van de procedures voor de afgifte of verlenging van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkendiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (geviseerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een verdere evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

2.3.11. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *"een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel "*wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling"* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

De voormelde informatie over de situatie in Griekenland volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

De landeninformatie die vermeld wordt in het verzoekschrift, de aanvullende nota's van de commissaris-generaal en verzoekster, is dezelfde dan wel ligt in dezelfde lijn als de hierboven vermelde informatie en doorprikt derhalve bovenstaande analyse niet. Waar verzoekster in het verzoekschrift verwijst naar de brief van een consortium van Griekse middelveldorganisaties gericht aan de Belgische asieldiensten *d.d.* 19 november 2025 (stuk 3 bij verzoekschrift) om aan te tonen dat de COI Focus "*Aide aux migrants*" van Cedoca 25 april 2025 niet gebaseerd is op accurate en actuele informatie en buiten beschouwing moet worden gelaten, kan de Raad niet anders dan vaststellen dat deze COI Focus door de partijen als dusdanig niet is voorgelegd zodat de Raad er geen kennis van kan nemen en de hiertegen ontwikkelde kritiek in dezen niet dienstig is. De Raad wijst er verder op dat voorgaande analyse is gemaakt steunende op basis van het geheel van beschikbare en gehanteerde rapporten en waarbij met meerdere administratieve obstakels en

beperkingen voor ngo's rekening is gehouden. De conclusie blijft overeind dat een individuele beoordeling van verzoeksters concrete, persoonlijke situatie en voorliggende beschermingsverzoek aan de orde blijft.

2.3.12. Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *"alle gegevens van de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van een verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van een verzoeker, aan zijn individueel profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien. Hier moet nog aan worden toegevoegd dat, wat deze individuele omstandigheden verder betreft, de recente wetswijzigingen in Griekenland een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder blijken te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt een verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

2.3.13. De vraag die thans rijst is of verzoekster omwille van haar persoonlijke situatie bij terugkeer naar Griekenland zal worden blootgesteld aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling.

Wat haar individuele situatie betreft, maakt verzoekster, een tweeëntwintigjarige vrouw, vooreerst niet aannemelijk dat zij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die haar zou verhinderen om haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status in Griekenland.

Verzoekster verklaarde dat zij lijdt aan bloedarmoede, vitaminetekort en maagproblemen (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 14 november 2025, p. 7, 9, 11 en notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 3 maart 2026, p. 3). Hoewel zij aangaf hiervoor in België behandeld te worden met een driemaandelijkse bloedtest en extra ijzer, legde zij, hoewel haar dit gevraagd werd (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud *d.d*. 3 maart 2026, p. 3), tijdens de administratieve procedure geen enkel medisch attest neer ter staving hiervan. Het is pas in de beroepsprocedure dat verzoekster een medisch attest neerlegt (aanvullende nota, stuk 1). In dit attest van 5 mei 2026 staat opgetekend dat verzoekster van 1 mei 2025 tot 5 mei 2025 gehospitaliseerd was op de dienst inwendige geneeskunde wegens vermoeidheid en verlies van eetlust, gedegouteerd van het eten in het centrum met braken na de maaltijd. Als persoonlijk antecedent wordt ferriprieve anemie vermeld, zonder enige verdere duiding van de aard hiervan, de reeds genoten opvolging en de weerslag op haar functioneren. Er wordt enkel melding gemaakt van de inname van twee medicijnen, waaronder vitamines, sinds 30 juni 2025. Besloten wordt dat er sprake is van 'microcytaire hypochrome anemie' door ijzergebrek, voedselaversie gedurende een week, vermoeden van gastritis, waarvoor gedurende één maand *Pantomed* is voorgeschreven, en chronische eetluststoornis. Er wordt een gastroscopie en daaropvolgende consultatie voorgeschreven in mei 2026 en verzoekster kon het ziekenhuis verlaten. Uit dit attest blijkt aldus dat verzoekster medische klachten had waarvoor zij werd onderzocht en medicamenteus behandeld. Uit het voorgelegde stuk, samengenomen met verzoeksters verklaringen, kan evenwel niet worden afgeleid dat de bij haar vastgestelde aandoeningen heden belangrijke negatieve gevolgen hebben voor haar autonomie, zelfredzaamheid of dagelijks functioneren. Er ligt geen verslag voor van het geplande gastro-enterologisch onderzoek en consult of enig ander navolgend onderzoek, noch is anderdeels geattesteerd dat er een nood is aan een gespecialiseerde en voortgezette medische opvolging en/of dat er een impact is op verzoeksters dagelijks functioneren of zelfredzaamheid. Wat op heden voorligt is te summier om te gewagen van een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoekster. De Raad stipt bijkomend aan dat uit het op heden enig voorliggend medisch attest blijkt dat verzoekster ook in België geen ijzer krijgt in het opvangcentrum waar zij verblijft.

Verzoekster wijst er in haar verzoekschrift verder op dat er wel degelijk sprake is van een verhoogde kwetsbaarheid omwille van het feit dat zij een Palestijnse vrouw is afkomstig uit Gaza en gelet op haar

mentale toestand en de stress verbonden aan wat zij in Griekenland heeft meegemaakt. Hoewel niet betwist wordt dat de huidige algemene situatie in Gaza en de persoonlijke ervaringen in Griekenland een psychologische impact kunnen hebben op verzoekster, blijkt evenwel niet dat zij persoonlijk psychische problemen ondervindt van die aard dat deze haar zelfstandig functioneren/autonomie zouden beïnvloeden waardoor zij haar rechten niet zou kunnen uitoefenen in Griekenland. Verzoekster legt geen documenten neer waaruit blijkt dat zij op heden kampt met psychische problemen of dat zij op heden nood zou hebben aan psychologische begeleiding die in Griekenland niet beschikbaar zou zijn. Waar verzoekster, om te wijzen op haar bijzondere kwetsbaarheid gelinkt aan de intrinsieke kwetsbaarheid van verzoekers om internationale bescherming afkomstig uit Gaza, rechtspraak van de Raad aanhaalt, wijst de Raad erop dat de precedentenwaarde niet wordt aanvaard in het Belgische recht en dat ieder verzoek om internationale bescherming op zijn eigen, individuele merites wordt beoordeeld. Wat betreft het arrest van het hof van beroep van Brussel van 7 oktober 2024, waarnaar in het verzoekschrift verwezen wordt, volstaat het erop te wijzen dat dit arrest geen betrekking heeft op de concrete, individuele persoon en persoonlijke situatie van verzoekster en de internationale bescherming die zij geniet in Griekenland. Daarenboven heeft dit arrest louter betrekking op de behandelingstermijn van de verzoeken om internationale bescherming van Palestijnse verzoekers uit Gaza en niet op de beoordeling van de elementen inzake een 'bijzondere kwetsbaarheid' die moeten worden onderzocht om te bepalen of een verzoeker om internationale bescherming, in het geval van een terugkeer naar de EU-lidstaat die hem/haar een internationale beschermingsstatus heeft verleend, zich in een zodanige situatie zou bevinden dat hij "*vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie*".

In het verzoekschrift wordt nog gesteld dat een terugkeer naar Griekenland de noodzakelijke continuïteit van opvolging abrupt zou verbreken. Deze beweringen worden evenwel niet nader onderbouwd met een medisch of psychologisch attest waaruit blijkt dat zij thans een gespecialiseerde behandeling behoeft of dat een eventuele onderbreking ervan een ernstige verslechtering van haar gezondheidstoestand zou veroorzaken.

Er liggen heden ook geen elementen voor waaruit blijkt dat verzoekster niet of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zou zijn. Zij slaagt er in Brussel ten andere in sinds september 2025 met een beurs te studeren aan het *College of art and design* (administratief dossier, map documenten, stukken 2 en 10 en aanvullende nota verzoekster, stuk 2 en notities persoonlijk onderhoud *d.d*. 14 november 2025, p. 4, 12 en notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 3 maart 20265, p. 4). Aldus blijkt dat verzoekster in staat is zich zelfstandig te organiseren en aan het maatschappelijk leven deel te nemen.

De Raad besluit dat verzoekster tot op heden geen medische stukken verschaft die een concrete toelichting geven over de impact van haar mentale en/of fysieke gezondheidstoestand met betrekking tot haar zelfredzaamheid, autonomie en haar globaal dagelijks functioneren. Verder blijkt niet dat de gezondheidstoestand van verzoekster de toegang tot gezondheidszorg, huisvesting of andere socio-economische rechten als statushouder in Griekenland onredelijk moeilijk of zelfs onmogelijk maakt. Zij zet nergens *in concreto* uiteen in welke mate haar gezondheidstoestand haar belet om haar rechten te doen gelden in Griekenland, noch wat de omvang of draagwijdte van deze psychologische of fysieke problemen zou zijn op haar mogelijkheden om haar rechten in Griekenland uit te oefenen. In dit verband verwijst de Raad ook nog naar hetgeen hierna wordt behandeld inzake de toegang tot gezondheidzorg in Griekenland.

Gelet op het voorgaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoekster worden vastgesteld die het haar dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig haar rechten uit te oefenen derwijze dat er een ernstig risico is dat zij zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met haar grondrechten. Aldus brengt verzoekster, wat betreft haar persoonlijke situatie, geen specifieke elementen bij die blijk geven van een bijzondere kwetsbaarheid die haar zou verhinderen haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status toegekend in Griekenland, of waardoor zij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

In de mate dat kan worden aangenomen dat er in Griekenland een kwaliteitsverschil mogelijk is in vergelijking met België op vlak van gezondheidszorg, volstaat dit verder op zich niet om te besluiten dat verzoekster bij een terugkeer naar Griekenland zou belanden in een situatie die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Het komt verzoekster toe, in navolging van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie, om *in concreto* aan te tonen dat zij haar rechten en voordelen niet zou kunnen laten gelden in Griekenland en zij, als statushouder, geen of onvoldoende toegang heeft tot medische zorg. Verzoekster slaagt hier echter niet in. Wat betreft haar wedervaren in Griekenland haalt de Raad aan dat verzoekster aangaf dat zij in het opvangcentrum onderzocht werd en vitamines kreeg (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 14 november 2025, p. 11), dat zij na één ziekenhuisbezoek - waar haar gezegd werd dat ze documenten diende voor te leggen of anders diende te betalen - niet naar een ander ziekenhuis ging, noch op een andere manier

medische hulp zocht (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 3 maart 2026, p. 12) en voor haar mentale problemen nooit hulp zocht (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 14 november 2025, p. 11-12). Dit volstaat evenwel niet om aan te tonen dat zij geen toegang had tot de Griekse gezondheidszorg.

Waar verzoekster in haar aanvullende nota nog aanstipt dat zij in Griekenland als statushouder ondervoeding heeft opgelopen die haar bloedarmoede heeft verergerd en dat dit aansluit bij de bevindingen in het laatste AIDA-rapport rond maaltijden overslaan omwille van werkloosheid, stipt de Raad ten overvloede aan dat verzoekster ook in België tekenen vertoonde van ondervoeding, (onder meer) omdat zij gedegouteerd was van het eten in het opvangcentrum (zie medische attest gevoegd bij haar aanvullende nota) en zij ook eerder aangaf het eten in het opvangcentrum in Kos niet eetbaar te vinden (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud *d.d*. 14 november 2025, p. 7), zodat de ondervoeding meer gezien kan worden als een persoonlijk probleem van verzoekster, eerder dan een probleem ten gevolge van structurele werkloosheid in Griekenland.

2.3.14. De Raad benadrukt verder dat verzoekster nog steeds beschikt over een geldige verblijfsvergunning (ADET), meer bepaald tot 20 december 2026, hetgeen haar toelaat toegang te verkrijgen tot andere essentiële documenten en basisvoorzieningen. Er ligt niet enig concreet gegeven voor waaruit blijkt dat de Griekse verblijfsvergunning thans zou zijn verstreken zodat het betoog betreffende de moeilijkheden om deze te verkrijgen of te hernieuwen bij terugkeer niet dienstig kan worden aangevoerd.

Verzoekster gaf aan dat zij haar Griekse documenten aan een vriendin in bewaring heeft gegeven, maar dat zij haar inmiddels niet meer kan bereiken (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud *d.d*. 14 november 2025, p. 6 en notities persoonlijk onderhoud *d.d*. 6 maart 2026, p. 7). De Raad merkt op dat verzoekster zich beperkt tot loutere en ongestaafde beweringen. Los daarvan herinnert de Raad eraan dat verzoeksters Griekse verblijfsvergunning nog steeds geldig is.

In de bestreden beslissing verduidelijkt de verwerende partij dat een persoon die internationale bescherming geniet in Griekenland en zijn afgedrukte verblijfsvergunning (het document dat aantoont dat hij in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning) niet meer in zijn bezit heeft, niet te maken krijgt met de specifieke moeilijkheden waarmee personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en van wie de verblijfsvergunning is verlopen en die naar deze lidstaat moeten terugkeren, worden geconfronteerd. De verwerende partij wijst erop dat het mogelijk is een vervangkaart (*replacement card*) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) en geeft ook de te volgen procedure mee. Zelfs indien verzoekster niet langer in het bezit zou zijn van haar geprinte verblijfsvergunning, blijkt uit het geheel van de voorliggende informatie niet dat zij geconfronteerd zou worden met de moeilijkheden die statushouders ondervinden die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben. Er wordt daarnaast nergens aangetoond dat zij in de onmogelijkheid zou verkeren om bij een terugkeer naar Griekenland een duplicaat aan te vragen en zij niet in staat mag worden geacht de wachtperiode te overbruggen. Verzoekster beschikt overigens nog over een kopie van haar Griekse verblijfskaart en Grieks reisdocument (administratief dossier, map documenten, stukken 5-6). Haar identiteit alsook het bestaan en de geldigheid van haar verblijfsrecht in Griekenland kunnen bijgevolg eenvoudig worden geverifieerd door de bevoegde Griekse autoriteiten, wat de aanvraag en afgifte van een vervangkaart vergemakkelijkt.

2.3.15. Verzoekster verklaarde geen AFM en geen AMKA te hebben ontvangen en gaf aan hier nog nooit van gehoord te hebben (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud verzoeker *d.d.* 14 november 2025, p. 7 en map documenten, stuk 3). In het verzoekschrift erkent zij een AFM te hebben gekregen.

De Raad herhaalt dat personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, zoals verzoekers *in casu*, automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland",* september 2024, p. 19-20: "*Statushouders die in of na december 2020 een aanvraag hebben ingediend, zouden in principe dus een AFM moeten hebben.";* RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 20; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 29). De Raad benadrukt hierbij dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 19). Dit AFM wordt behouden wanneer de betrokkene een internationale beschermingsstatus krijgt toegekend. Wel dient de begunstigde van internationale bescherming, wanneer hij in het bezit wordt gesteld van zijn ADET, een afspraak te maken bij het bevoegde belastingkantoor om de gegevens van het AFM bij te werken, hetgeen mogelijk is zolang de ADET geldig is (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. March 2025. Access to documents and socio-economic rights*", april 2025, p. 20-21; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 30). Toen verzoekster in

Griekenland was, had zij derhalve een AFM-nummer ontvangen waarmee zij toegang had tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Overigens blijkt uit verzoeksters verklaringen en documenten dat zij een MY AADE-document heeft, waaruit blijkt dat zij in Griekenland een AFM heeft ontvangen (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 14 november 2026, p. 7 en map documenten, stuk 3). Uit objectieve informatie blijkt dat de AFM geldig blijft zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de ADET verloopt, wordt de AFM gedeactiveerd totdat de ADET wordt verlengd (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 21: *"the AFM is automatically deactivated upon the expiry of the residence permit and cannot be used until the ADET is renewed"*). Aangezien de verblijfsvergunning van verzoekster niet verloopt voor 20 december 2026, is haar AFM dus ook geldig tot die datum. Aangezien de ADET nog steeds geldig is, is het voor haar in geval van terugkeer naar Griekenland derhalve nog steeds mogelijk om een afspraak te maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY) om haar persoonlijke gegevens (opnieuw) te actualiseren.

Verzoekster toont verder niet aan dat zij niet in de mogelijkheid was om haar AMKA aan te vragen en/of te activeren en blijkt hiertoe ook geen enkele moeite te hebben gedaan; zij gaf zelf aan hier nog nooit van gehoord te hebben. Het komt haar als statushouder toe om de middelen die het recht en hun status in Griekenland hen bieden terdege te gebruiken, hetgeen zij allerminst aantoont. Overigens deed verzoekster beroep op een advocaat om haar ADET en reisdocument te kunnen verkrijgen, zodat zij zich ook had kunnen laten informeren en bijstaan in het verkrijgen van haar AMKA, en slaagde ze erin haar AFM te verkrijgen. In zoverre zij de vereiste benadrukt van het hebben van een wettig verblijf en daarbovenop het aanleveren van bewijs van werkelijk verblijf in Griekenland, alsook van tewerkstelling om een AMKA te (her)activeren, maakt verzoekster niet aannemelijk dat zij in geval van terugkeer naar Griekenland geen werk en huisvesting zal kunnen vinden en zij de vereiste documenten niet zal kunnen voorleggen nodig voor de (her)activering van de AMKA en evenmin dat zij de periode nodig om haar AMKA te bekomen en te activeren niet zou kunnen overbruggen zonder in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie te belanden. Bij de algemene analyse werd er reeds op gewezen dat een intentieverklaring van een werkgever volstaat, dat het voorleggen van een geldige ADET volstaat als bewijs van wettig verblijf en dat het bewijs van verblijf in het land onder meer kan bestaan uit een huurovereenkomst. De Raad herinnert er hierbij aan dat verzoekster geen bijzondere kwetsbaarheid heeft die belangrijke negatieve gevolgen heeft op het vlak van haar zelfredzaamheid en autonomie en die het haar dermate moeilijk maakt om zich staande te houden.

In de algemene analyse werd reeds uitgebreid ingegaan op de "*circulaire logica*" en gesteld dat gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen in de huidige stand van zaken kan worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Ook werd in de algemene analyse reeds ingegaan op de omzendbrief van november 2025 die werd uitgevaardigd om de drempels om een AMKA te activeren en om de uitsluiting van zorg te verzachten en gesteld dat in de huidige stand van zaken kan aangenomen worden dat de hierin opgenomen vereiste van een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering niet van toepassing is op statushouders die een geldige verblijfsvergunning hebben of een certificaat van de aanvraag tot vernieuwing van hun internationale beschermingsstatuut.

Hoe dan ook blijkt dat verzoekster in geval van terugkeer naar Griekenland en in afwachting van het verkrijgen van haar AMKA, wanneer zij daartoe de nodige stappen zet, niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp, op voorwaarde dat zij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat (Cedoca, "*COI Focus Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, *"Information Guide for Beneficiaries of International Protection"*, beschikbaar op: *https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf*; Refugee.info Greece, *"Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)"* beschikbaar op https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623; alsook de referentie via consulteerbare weblink naar *Refugee.info Greece*, *"Health insurance"* beschikbaar op https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 21, 51).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen

zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51, 67; Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

Waar zij terecht wijst op de voorlopige maatregelen (*interim measures*) die het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in februari 2026 beval ten aanzien van Griekenland voor het verlenen van directe medische zorg aan een ernstig zieke jonge Syrische vrouw, zoals blijkt uit het recentste AIDA-rapport van juli 2026 (p. 291), stipt de Raad aan dat geenszins ontkend wordt dat toegang tot gezondheidszorg voor statushouders zonder een actieve AMKA verre van evident is, maar verzoekster toont – rekening houdend met het geheel van voorgaande – niet aan dat zij in geval van terugkeer naar Griekenland en in de mate zij nood heeft aan (dringende) medische en/of psychologische opvolging zij hiervan verstoken zal blijven en zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 van het EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging of artikel 4 van het Handvest. De Raad herinnert er hierbij overigens aan dat verzoekster zich niet beroept op een bijzondere mentale of fysieke kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, in tegenstelling tot de Syrische vrouw die levensnoodzakelijke medicatie behoefde.

De loutere omstandigheid dat niet kan worden uitgesloten dat ook personen van wie de verblijfsvergunning nog niet verlopen is in de praktijk moeilijkheden kennen, neemt niet weg dat hun situatie blijkens de beschikbare objectieve informatie hoegenaamd niet vergelijkbaar is met deze van personen die niet (langer) over een geldige verblijfsvergunning beschikken. Het komt aan verzoekster toe om *in concreto* aannemelijk te maken dat de eventuele problemen of moeilijkheden waarmee zij, die niet doen blijken van een bijzondere kwetsbaarheid en actueel nog over een geldige verblijfsvergunning beschikt, bij terugkeer naar Griekenland zal worden geconfronteerd, van die aard zijn dat zij hierdoor in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie dreigt terecht te komen, zoals bedoeld in de hoger aangehaalde rechtspraak van het Hof van Justitie.
Waar verzoeksters Griekse verblijfsvergunning nog dit jaar verloopt, wijst de Raad er nog op dat de procedure voor een verlenging van de ADET al vanuit het buitenland kan worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236 en AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 254). Verzoekster kan en zelfs kon bijgevolg in tussentijd al tijdig stappen zetten/hebben gezet, al dan niet met hulp van anderen zoals haar advocaat in België, om zich hierover terdege te informeren alsook zelf actief en tijdig concrete inspanningen leveren om de verlenging van haar ADET te bewerkstelligen en te bespoedigen. Uit niets blijkt dat dit voor haar niet mogelijk is, dan wel reeds was, en verzoekster toont niet aan dat zij haar ADET in de toekomst niet zal kunnen laten verlengen. Verder wijst de Raad er nog op dat verzoekster in Griekenland al een asielprocedure heeft doorlopen, een beschermingsstatus heeft gekregen, alsook een ADET, AFM en een Grieks paspoort en dus contact heeft gehad met de Griekse autoriteiten, zodat enige basiskennis met betrekking tot de Griekse administratie kan worden verondersteld.

2.3.16. Verder, zoals in de bestreden beslissing terecht wordt gesteld, volstaat het gegeven dat verzoekster als statushouder bepaalde moeilijkheden ondervond op het vlak van werkgelegenheid en huisvesting niet om te besluiten dat zij door de onverschilligheid van de Griekse overheden en voor zover zij volledig afhankelijk zou zijn van overheidssteun, buiten haar wil en persoonlijk keuzes om, is terechtgekomen in een situatie van verregaande materiële deprivatie die haar niet in staat stelt te voorzien in haar meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zouden hebben voor haar fysieke of mentale gezondheid of haar in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, noch zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer naar Griekenland.

De Raad acht het niet onredelijk om van verzoekster, die in Griekenland werd erkend als vluchteling, te verwachten dat zij inspanningen levert om haar levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. Uit de verklaringen en het gedrag van verzoekster blijkt evenwel niet dat zij doorgedreven pogingen heeft ondernomen om werk en onderdak te zoeken of om de taal te leren.

Het feit dat er een einde wordt gesteld aan de materiële opvang voor begunstigden van internationale bescherming moet in samenhang worden bekeken met het feit dat, nadat de beschermingsstatus wordt toegekend, de begunstigden zelf in hun onderhoud moeten voorzien. In het kader van huisvesting en tewerkstelling kan worden verwacht van verzoekers, die er internationale bescherming hebben verkregen, om de nodige procedures te doorlopen en geduld te oefenen vooraleer zij daaromtrent conclusies trekken. Verzoekster maakt niet aannemelijk dat zij niet in de mogelijkheid was om onder meer huisvesting, medische zorgen of (legale) tewerkstelling te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt haar in dit verband bovendien toe om de middelen die het recht en haar status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen zij evenwel niet aantoont. Zij toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput.

Uit verzoeksters verklaringen blijkt dat zij tot aan haar vertrek uit Griekenland, met uitzondering van de laatste twee dagen, steeds over huisvesting beschikte. In de bestreden beslissing wordt in dit verband terdege als volgt overwogen:

"*Betreffende huisvesting.*
- *U verbleef zo'n drie maanden in een opvangcentrum in Kos (CGVS II, p. 7), dus ook nog nadat u internationale bescherming werd toegekend. Waar u eerst stelde dat u heel deze periode in een gesloten opvangcentrum verbleef, blijkt uit uw verklaringen dat u enkel de eerste vijfentwintig dagen niet buiten het opvangcentrum mocht, maar u daarna wel degelijk over bewegingsvrijheid beschikte. U kon naar de markt of de winkel gaan en werk zoeken (CGVS II, p. 8).*
- *Tijdens uw eerste periode op Kreta verbleef u aanvankelijk tien dagen bij een vriendin, hierna huurde u een studio waarvan u een huurcontract neerlegt. U kon bij uw vriendin lenen voor de huur (CGVS II, p. 9). Hoewel u stelde dat u hier geen legaal huurcontract kon krijgen, legde u evenwel een huurcontract neer waaruit blijkt dat u 100 euro diende te betalen. Dat u in werkelijkheid 400 euro diende te betalen (CGVS II, p. 9), is dan ook een loutere blote bewering. Voorts blijkt dat u beperkte stappen zette om een andere woning te bekomen. U vroeg dit enkel aan kennissen en Arabieren (CGVS II, p. 9).*
- *In Thessaloniki verbleef u in een gedeelde woning en ook bij uw werkgever (CGVS II, p. 11).*
- *Tijdens uw tweede verblijf op Kreta verbleef u bij een aantal meisjes uit Palestina. U diende er geen huur te betalen (CGVS II, p. 13)."*

Deze overwegingen zijn pertinent en vinden steun in het administratief dossier. Verzoekster beweert dan wel dat het nagenoeg onmogelijk was om een "*degelijke woonst*" te vinden en dat zij wel degelijk 400 euro huur diende te betalen, maar ontkracht hiermee niet dat zij toegang had tot huisvesting en overtuigt hiermee evenmin van doorgedreven en doortastende pogingen om haar woonsituatie te verbeteren. Wat het beweerde misbruik van de verhuurder betreft, toont verzoekster dit niet aan met enig begin van bewijs en ging zij dit ook niet aangeven bij de politie of andere instanties.

Voorts blijkt dat verzoekster geen ernstige stappen ondernomen heeft om in Griekenland een leven op te bouwen in de negen maanden dat zij er als statusouder verbleef, gelet op haar verklaringen dat zij er, afgezien van een zeer beperkte periode in Thessaloniki, niet gewerkt heeft hoewel uit haar verklaringen wel blijkt dat zij toegang had tot de arbeidsmarkt, dan wel er niet overtuigende pogingen toe deed. De bestreden beslissing onderbouwt dit op goede gronden als volgt:

"Betreffende werk.
- *U stelde dat u op Kos naar hotels en winkels ging om werk te zoeken, maar u kreeg dit niet (CGVS I, p. 7;CGVS II, p. 8).*
- *Op Kreta, tijdens de eerste periode dat u er verbleef, en in Thessaloniki zocht u enkel werk via kennissen en de man van uw vriendin (CGVS II, p. 10, 11). U vond op Kreta wel werk, maar ofwel was dit te zwaar werk, diende u uw hidjab uit te doen of was dit te ver, waardoor u dit werk niet deed (CGVS II, p. 10). Hieruit blijkt dat u er dus wel degelijk toegang had tot de arbeidsmarkt. In Thessaloniki werkte u enkele dagen in een restaurant (CGVS II, p. 11). U ging nooit naar interimkantoren of het Griekse bureau voor arbeidsbemiddeling DYPA (CGVS II, p. 10). U ging enkel één keer naar de gemeente in Heraklion, maar u wendde zich niet tot andere Griekse autoriteiten (CGVS II, p. 11). U kende dit niet (CGVS, p. 10). Tijdens uw tweede verblijf op Kreta zocht u helemaal niet naar werk omdat u de taal ervoor nodig had (CGVS II, p. 13). In dit verband dient erop gewezen te worden dat het de begunstigde van internationale bescherming toekomt om de nodige stappen te zetten om zijn of haar rechten te doen gelden.*
- *Waar u stelde dat er u verteld werd dat u niet kon werken als u geen Grieks sprak (CGVS I, p. 7), dient vastgesteld te worden dat uw pogingen om Grieks te leren zich beperkten tot het proberen communiceren met andere mensen en uw telefoon (CGVS I, p. 12; CGVS II, p. 12)"*

Door louter haar verklaringen zoals reeds afgelegd tijdens haar persoonlijke onderhouden te herhalen en zich tevens te beroepen op algemene landeninformatie doet verzoekster geen afbreuk aan het geheel van voorgaande vaststellingen, die allen steun vinden in het administratief dossier. Verzoeksters acties om werk te vinden waren ofwel niet echt doortastend ofwel ging ze niet in op jobmogelijkheden. Waar zij opwerpt dat zij omwille van haar gender, haar bloedarmoede en het dragen van een *hijab* moeilijk toegang had, dan wel ontslagen werd op haar éénmalige tewerkstelling, stipt de Raad aan dat het niet mogen dragen van een *hijab* ook in andere EU-lidstaten mogelijks verboden kan worden, zij niet optrad tegen het ontslag en dat er jobs bestaan voor vrouwen, waarvoor geen ingrijpende fysieke inspanning nodig is, al is het werkloosheidscijfer, zeker voor vrouwelijke statushouders, wel erg hoog, zoals ook blijkt uit het recentste AIDA-rapport (p. 220). Zij beschikte overigens over een geldige ADET en AFM. Verzoekster deed, behalve het zich één keer wenden tot de gemeente, geen enkele poging om zich te richten tot de overheid of enige ngo om informatie, hulp en/of ondersteuning te krijgen, en verliet het land reeds negen maanden na toekenning van de vluchtelingenstatus, hetgeen geen overtuigende periode is om sluitende conclusies te trekken.

Waar verzoekster aanhaalt dat zij het Grieks niet machtig is en dit haar verhinderde in haar zoektocht naar werk, stipt de Raad aan dat zij, behalve het zich eigen maken van een basiswoordenschat, geen enkele poging heeft ondernomen om zich het Grieks verder eigen te maken, niettegenstaande haar er wel op werd gewezen dat dit dienstig was voor de arbeidsmarkt, en ook niet aantoont dat zij concreet geen toegang had tot taalcursussen (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 14 november 2026, p. 9, 12 en notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 3 maart 2026, p. 12). De Raad stipt verder aan dat uit de landeninformatie blijkt dat het Griekse Ministerie van Migratie en Asiel verschillende integratieprogramma's met het oog op integratie van statushouders ontwierp die worden uitgevoerd door partners, zoals internationale organisaties (onder andere IOM) en ngo's en dat deze diensten onder meer taalcursussen aanbieden, cursussen gericht op de ontwikkeling van vaardigheden, en cursussen ter voorbereiding op een baan in Griekenland (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 42-44), maar ook dat de vraag het aanbod ruimschoots overschrijdt (AIDA/ECRE, "*Country Report Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 263-264; AIDA/ECRE, "*Country Report Greece. Update on 2025"*, juli 2026, p.286). Evenwel kan niet blijken dat verzoekster omwille van de onverschilligheid van de Griekse overheid geen toegang had, dan wel zou hebben tot taalonderwijs. Hoewel de vraag naar taalonderwijs in Griekenland voor anderstaligen het aanbod overschrijdt, bestaan er daarnaast verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's, die de integratie van statushouders in de Griekse arbeidsmarkt trachten te bevorderen en te faciliteren, zoals banenbeurzen, taalcursussen, het geven van advies of bijstand bij het vinden van werk, enz. (Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", 4 april 2025, p. 14-15). Bovendien doet het niet machtig zijn van de Griekse taal niets af aan de mogelijkheid om werk te zoeken waarvoor geen (goede) kennis van de Griekse taal vereist is en dit in afwachting van het verwerven van een (basis)kennis van het Grieks die de deuren opent naar andere jobs op de Griekse arbeidsmarkt. Verzoekster gaf ook aan Engels te praten en volgt in België hogere studies in het Engels (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 14 november 2025, p. 7, 12 en notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 3 maart 2026, p. 4), zodat dit haar kan helpen bij het vinden van een tewerkstelling bij een eventuele terugkeer. Tot slot leerde zij in België al Nederlands (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 14 november 2026, p. 3 en notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 3 maart 2026, p. 4-5) en volgt zij hier, zo weze herhaald, hogere studies, zodat redelijkerwijze mag aangenomen worden dat zij in staat moet zijn zich het Grieks (verder) eigen te maken.

Uit voorgaande vaststellingen blijkt niet dat verzoekster doorgedreven pogingen heeft ondernomen om duurzame en degelijke huisvesting of een (legale) tewerkstelling te vinden of om de Griekse taal aan te leren, hetgeen redelijkerwijze wel van haar kan worden verwacht alvorens conclusies te maken en het land te verlaten.

Uit het geheel van verzoekster verklaringen blijkt aldus dat zij zeer beperkte stappen heeft ondernomen om haar rechten te doen gelden in Griekenland. Er kan niet blijken dat verzoekster, in de negen maanden dat zij er verbleef als statushouder, doorgedreven stappen heeft gezet om ondersteuning te vragen aan de Griekse overheid in haar zoektocht naar huisvesting, werk of enige andere hulp. Verzoekster brengt geen elementen bij die hier anders over doen denken. Zij maakt dan ook niet op concrete wijze aannemelijk dat zij buiten haar eigen wil om in de onmogelijkheid was om haar rechten in Griekenland te doen gelden en kan zich niet onverkort verschuilen achter de structurele obstakels.

2.3.17. De Raad acht het evenmin onredelijk om van verzoekster, die in Griekenland werd erkend als vluchteling en die geen blijk geeft van een bijzondere kwetsbaarheid, te verwachten dat zij bij terugkeer naar Griekenland inspanningen levert om haar levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een duurzaam bestaan uit te bouwen. Gelet op haar zelfredzaamheid, die onder meer blijkt uit het feit dat zij erin slaagde om zich in Griekenland meermaals te verplaatsen, zij erin slaagde in Griekenland de nodige administratieve procedures te doorlopen om haar ADET, AFM en paspoort bekomen, haar kennis van het Engels, haar vermogen om talen aan te leren en gezien zij in het verleden een manier vond (al dan niet met behulp van derden) om haar huur en reizen te financieren, moet zij hiertoe in staat worden geacht. Los van haar verklaringen in Griekenland geen sociaal netwerk of familieleden te hebben - hetgeen niet onverkort kan worden bijgetreden gelet op haar verklaringen nog in contact te staan met haar nog steeds in Griekenland verblijvende Irakese vriendin die haar in het verleden reeds meermaals doortastend ondersteunde (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 3 maart 2026, p. 12) - en niet te kunnen steunen op haar in België verblijvende familieleden, stipt de Raad aan dat verzoekster de nodige zelfredzaamheid blijkt te hebben om ook zonder tijdelijke financiële steun en familieleden of netwerk in Griekenland te kunnen voorzien in haar levensonderhoud, minstens liggen er geen overtuigende elementen of stukken voor die wijzen op het tegendeel.

Er kan worden aangenomen dat verzoekster bij een terugkeer naar Griekenland mogelijk bepaalde aanpassingsmoeilijkheden zal kennen. Tevens kan worden aangenomen dat het van haar enige inspanning zal vergen om haar leven op te bouwen in Griekenland en er de taal aan te leren. Hieruit kan echter niet

worden besloten tot het bestaan van een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade. Niets wijst erop dat verzoekster in de toekomst geen werk of huisvesting zou kunnen vinden en dat zij niet in de mogelijkheid zou zijn om haar leven en toekomst aldaar te ontplooien. Dat zij in België gratis hogere studies volgt en dit wil blijven doen, heeft dan weer geen uitstaans met haar mogelijkheden om haar rechten, verbonden aan haar vluchtelingenstatus, bij een terugkeer naar Griekenland te doen gelden.

Waar verzoekster betoogt dat zij bij een terugkeer naar Griekenland geen toegang meer heeft tot hulpverlening omdat HELIOS stopgezet is op 30 november 2024, gaat zij er evenwel volledig aan voorbij dat het haar eigen beslissing was om Griekenland te verlaten reeds negen maanden na het toekennen van de vluchtelingenstatus. Deze keuze getuigt van een gebrek aan inspanning om haar leven in Griekenland op te bouwen en ondermijnt haar betoog dat zij er bij terugkeer onvoldoende ondersteuning zou krijgen. Dat verzoekster bij terugkeer naar Griekenland ook geen toegang meer zou hebben tot het HELIOS+-programma, gelet op de strenge voorwaarden en zeer beperkte operationaliteit, toont verder geenszins aan dat zij zich niet zou kunnen beroepen op andere vormen van ondersteuning of hulp.

2.3.18. Waar verzoekster wijst op bepaalde feiten en situaties waarmee zij werd geconfronteerd als verzoeker om internationale bescherming, meer bepaald het volgens haar niet eetbare eten in het opvangcentrum in Kos en een bijna fysieke aanval door een politieagent (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud *d.d.* 14 november 2025, p. 7, 13), dient in navolging van de commissaris-generaal te worden opgemerkt dat de aangehaalde feiten zich situeerden op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. Verzoekster werd toen nog geen internationale bescherming verleend. De commissaris-generaal oordeelt dan ook terecht dat deze situatie niet zonder meer representatief is voor de kwalificatie en beoordeling van haar situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn.

2.3.19. De Raad wijst er verder op dat het loutere feit dat er in Griekenland sprake is van racisme en discriminatie, hoe betreurenswaardig ook, op zich niet voldoende is om een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade bij terugkeer naar Griekenland aannemelijk te maken. Vreemdelingen kunnen in Griekenland, net als in andere lidstaten, geconfronteerd worden met discriminatie, racisme of xenofobie, maar dit leidt niet tot het besluit dat de Griekse autoriteiten hun verplichtingen ten aanzien van verzoekers niet zullen nakomen of dat dit invloed heeft op de werking van de officiële instanties en de rechtscolleges in Griekenland. Bovendien houdt dit evenmin in dat de Griekse autoriteiten hun verdragsrechtelijke verplichtingen niet nakomen en dat zij niet bij machte zijn om een passende bescherming te bieden aan betrokkene bij situaties van discriminatie, racisme of xenofobie.

Wat betreft de door racisme en discriminatie ingegeven incidenten die verzoekster omwille van haar jonge leeftijd, gender en afkomst gekend zou hebben in Griekenland na het toekennen van internationale bescherming, overweegt de commissaris-generaal op goede gronden als volgt in de bestreden beslissing:

"*U hebt niet aannemelijk gemaakt dat u voor de problemen die u met uw belagers hebt gehad, of indien deze problemen zich bij terugkeer naar Griekenland zouden voordoen, geen of onvoldoende gebruik zou kunnen maken van de beschermingsmogelijkheden die in Griekenland beschikbaar zijn. In Griekenland hebt u deze problemen bijvoorbeeld nooit bij de politie of de Griekse autoriteiten gemeld.*

- *Op oudejaar werd u door een man die u hielp in het opvangcentrum aangesproken of u met hem mee wou naar huis. U weigerde en hij stuurde u nog een aantal berichten op Instagram. U blokkeerde hem en de man verhuisde naar Athene (CGVS I, p. 8). U meldde dit niet bij de Griekse autoriteiten omdat u enkel zijn naam kende (CGVS II, p. 8). Dit volstaat niet als verschoning voor uw nalaten.*
- *U verklaarde dat een Egyptische man u voorstelde om te huwen zodat hij verblijfsdocumenten kon bekomen. Wanneer u hem een tweede keer tegenkwam, achtervolgde hij u met de wagen. U meldde dit nergens omdat u zijn naam niet kende (CGVS I, p. 8). Wederom volstaat dit niet als verschoning voor uw nalaten.*
- *Wat betreft de bedreigingen die uw man op Facebook postte wanneer u in Kreta verbleef en waarop zijn familieleden die er woonden stelden dat zij deze wel wilden uitvoeren, dient vastgesteld te worden dat u dit nooit heeft gemeld bij de Griekse autoriteiten. Dat u dit niet deed omdat u bang was voor uw moeder die op dat moment nog in Gaza verbleef en hij machtig is (CGVS I, p. 9-10, 11), volstaat niet als verschoning. Uit niets blijkt dan ook dat u in het geval van eventuele problemen met familieleden van uw man – van wie u een scheiding in Gaza heeft aangevraagd (CGVS II, p. 4), geen beroep zou kunnen doen op de aldaar beschikbare beschermingsmogelijkheden.*
- *Wat betreft dat u op Kreta één keer aangesproken en gevolgd werd door een Syriër, dient vastgesteld te worden dat u hierop een politieagent aansprak die u aanraadde een klacht in te dienen. U deed dit niet (CGVS I, p. 10). Wederom volstaat dit niet als verschoning voor u nalaten.*

• *Wat betreft dat u in een park in Kreta bestolen werd wanneer u daar verbleef (CGVS I, p. 11), dient vooreerst vastgesteld te worden dat uit uw verklaringen blijkt dat u steeds onderdak had in Kreta en er nooit dakloos was (CGVS II, p. 9, 13). Wat er ook van zij, u deed hiervan geen aangifte (CGVS I, p. 11).*
• *Wat betreft dat uw telefoon in Thessaloniki gestolen werd, meldde u dit niet bij de Griekse autoriteiten omdat dit volgens u niet zou helpen (CGVS I, p. 10-11; CGVS II, p. 11).*
• *Wat betreft dat u uw werkgever in Thessaloniki verdacht van louche zaken, dient vastgesteld te worden dat u dit nooit meldde aan de Griekse autoriteiten. Dat u dit niet deed omdat u niet wist bij wie en u geen internet (CGVS I, p. 12; CGVS II, p. 11), volstaat niet als verschoning.*

Als de autoriteiten niet op de hoogte zijn van strafbare feiten, kunnen zij uiteraard geen onderzoek instellen om uw agressors op te sporen en kunnen zij dus geen maatregelen tegen hen nemen. In dit verband hebt u dus niet aangetoond dat u met onverschilligheid van de Griekse autoriteiten bent geconfronteerd. Bovendien moet worden benadrukt dat de door een nationale autoriteit geboden bescherming effectief moet zijn. Deze bescherming hoeft echter niet absoluut te zijn en bescherming bieden tegen alle handelingen van derden. De autoriteiten hebben een plicht om de burgers te beschermen, maar deze plicht houdt geenszins een resultaatsverplichting in. Bovendien kan geen enkele rechtsregel absolute bescherming bieden, maar volstaat het dat er redelijke maatregelen bestaan om vervolging of ernstige schendingen te voorkomen.

Ten vierde, waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met discriminatie dient op het volgende gewezen te worden.

• *Waar u stelde dat u racistisch werd behandeld omdat u voor de foto op uw paspoort en bij de controle op de luchthaven uw hidjad diende uit te doen (CGVS I, p. 11), moet worden opgemerkt dat deze situatie niet kan worden aangemerkt als een onmenselijke of vernederende behandeling, maar dat dit wettelijke en of veiligheidsmaatregelen betreft."*

De Raad treedt het geheel van voorgaande pertinente en draagkrachtige vaststellingen bij en verzoekster doet hier met het herhalen van de ondergane incidenten en het benadrukken van haar gender op generlei wijze afbreuk aan. Verzoekster toont niet aan dat er sprake zou zijn van incidenten die oplopen tot een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade of dat zij in de structurele onmogelijkheid was om bescherming te vragen. Als zij de autoriteiten niet op de hoogte brengt van strafbare feiten, kunnen zij uiteraard geen onderzoek instellen om de agressors op te sporen en kunnen zij geen maatregelen tegen hen nemen. Dat de identiteit van de daders vaak onbekend was, doet geen afbreuk aan de mogelijkheden om zich naar de politie te wenden en is allerminst een verschoning voor het niet indienen van een klacht tegen belagers waarvan de identiteit wel gekend was.

2.3.20. De verwijzing door verzoekster naar rechtspraak van de Raad is niet van die aard dat zij afbreuk kan doen aan het voorgaande. De appreciatie van de feiten in het licht van de bestaande situatie in Griekenland gebeurt in het kader van een individuele beoordeling van de zaak die voorligt in elk stadium van de asielprocedure. Feiten en elementen eigen aan elk concreet beschermingsverzoek zijn bepalend bij de beoordeling van het dossier. Voormelde analyse van de situatie in Griekenland is gesteund op de informatie zoals aangebracht door beide partijen.

2.3.21. Een algemene verwijzing in het verzoekschrift en de aanvullende nota van verzoekster waarbij naar verschillende rapporten met algemene landeninformatie, waaronder het recentste AIDA-rapport van juli 2026, wordt verwezen en naar de moeilijke (levens)omstandigheden voor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de gebreken inzake ondersteuning (hetgeen in bovenstaande analyse ook mee in rekening is genomen), volstaat niet om zonder meer aan te tonen dat verzoekers als begunstig den van internationale bescherming in Griekenland buiten hun wil en hun persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerden dan wel bij een terugkeer dreigen terecht te komen. Dit dient *in concreto* te worden aangetoond, waartoe verzoekster in gebreke blijft.

2.3.22. Wat betreft de overige stukken, neergelegd door verzoekster tijdens de administratieve procedure, treedt de Raad de hiervan gedane beoordeling door de commissaris-generaal bij, die door verzoekster niet wordt weerlegd.

2.3.23. Verzoekster toont niet aan dat zij, ook al kan worden aangenomen dat haar situatie door onzekerheid of een verslechtering van haar levensomstandigheden gekenmerkt wordt, bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat haar toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./Bundesrepublik Deutschland, pt. 91). Zij toont niet aan dat zij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van

het Handvest. Alles samengenomen toont verzoekster niet aan dat zij ernstige pogingen heeft ondernomen om haar rechten als begunstigden van internationale bescherming in Griekenland te doen gelden.

Gelet op de vaststellingen die in de bestreden beslissing worden gedaan en in acht genomen wat voorafgaat, heeft verzoekster aldus niet *in concreto* aannemelijk gemaakt dat zij zich niet langer zou kunnen beroepen op de bescherming die haar reeds werd toegekend in Griekenland en de rechten die daaruit voortvloeien op een zodanige manier dat zij niet terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Alles samengenomen is de Raad van oordeel dat verzoeksters geen elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van haar niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat zij zich beroept op de beschermingsstatus die haar in Griekenland reeds werd toegekend en de rechten die daaruit voortvloeien.

2.3.24. Het vermoeden dat haar grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd, wordt door verzoekster niet weerlegd. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet op de individuele situatie van verzoekster in de weg staan. Haar beschermingsverzoek dient bijgevolg op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Een schending van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet blijkt niet.

2.3.25. Daar verzoekster internationale bescherming geniet in Griekenland, is er in België geen behoefte aan internationale bescherming. Aangezien verzoekster reeds een internationale beschermingsstatus werd toegekend in Griekenland die als toereikend werd beoordeeld, diende de commissaris-generaal niet opnieuw te bepalen of zij nood heeft aan een dergelijke status. De beoordeling of de verzoeker een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in zijn land van herkomst, dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden, dat de aan verzoeker toegekende bescherming in Griekenland effectief is, wordt ontkracht. Verzoekster is op dit punt in gebreke gebleven. In deze omstandigheden is verzoeksters verwijzing naar de algemene veiligheidssituatie in Gaza en de opgeworpen schending van de oude artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet niet dienstig.

2.3.26. Een schending van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest wordt niet aangetoond. De Raad wijst er hierbij bovendien nog op dat de bestreden beslissing op zich geen verwijderingsmaatregel inhoudt.

2.3.27. Uit het voorgaande blijkt dat verzoekster niet aannemelijk maakt dat de commissaris-generaal op basis van een niet correcte feitenvinding of op kennelijk onredelijke wijze tot de bestreden beslissing is gekomen. De schending van de materiële motiveringsplicht, in het licht van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet, kan niet worden aangenomen.

2.3.28. Het zorgvuldigheidsbeginsel legt de commissaris-generaal op zijn beslissingen zorgvuldig voor te bereiden en deze te stoelen op een correcte feitenvinding. Uit het administratief dossier blijkt dat verzoekster bij het commissariaat-generaal uitvoerig werd gehoord. Tijdens twee persoonlijke onderhouden kreeg zij de mogelijkheid uiteen te zetten waarom artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet in haar specifieke situatie niet van toepassing is en haar argumenten kracht bij te zetten, kon zij nieuwe en/of aanvullende stukken neerleggen, dit alles in aanwezigheid van een tolk die het Arabisch machtig is en met ondersteuning van een advocaat. De Raad stelt verder vast dat de commissaris-generaal zich voor het nemen van de bestreden beslissing heeft gesteund op alle gegevens van de administratief dossier en op alle dienstige stukken en komt wel degelijk de persoonlijke problematiek van verzoekster tegemoet. Het zorgvuldigheidsbeginsel is bijgevolg niet geschonden.

2.3.29. Uit wat voorafgaat blijkt dat er geen essentiële elementen ontbreken waardoor de Raad niet over de grond van het beroep zou kunnen oordelen. Verzoekster heeft evenmin aangetoond dat er een substantiële onregelmatigheid aan de bestreden beslissing zou kleven in de zin van oud artikel 39/2, § 1, 2°, van de Vreemdelingenwet. De Raad ziet geen redenen om de bestreden beslissing te vernietigen en de zaak terug te zenden naar de commissaris-generaal.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op drieëntwintig september tweeduizend zesentwintig door:

V. SERBRUYNS,	wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,
K. VERKIMPEN,	griffier.

De griffier,	De voorzitter,
K. VERKIMPEN	V. SERBRUYNS